

Szabó István altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes távirata a Néplap szerkesztőségéhez

Üdvözölöm a Néplap szerkesztőségének kollektíváját a Néplap fennállásának 10. évfordulójának alkalmából. Büszkék lehetnek arra, hogy Önök annak a lapnak a munkatársai, amely a magyar önálló államiság megszervezésében közreműködött, s a párt vezetésével eredményesen harcolt népi demokráciánk megszilárdításáért. További sok sikert kívánok munkájukhoz. Ünnepegyükön szívesen résztvettem volna, azonban a párt megbízásából külföldre utazom.

SZABÓ ISTVÁN
altábornagy

Élüzemavató ünnepséget tartottak a Debreceni Ruhagyár dolgozói

Másodszor lett élüzem ebben az évben a megye legnagyobb könnyűipari üzeme: a Debreceni Ruhagyár. A dolgozók a Központi Kultúrotthon felkészített termében tegnap este tartották az ünnepséget, amelyen Benke Lászlóné, a könnyűipari minisztérium és a Ruházati Iparigazgatóság nevében adta át az élüzem címet tartalmazó oklevelet. Ezután Lenner Zsigmond elvtárs, a gyár igazgatója az elmúlt negyedév nagy-szerű eredményeit és kijavítandó hibáit ismertette, majd Papp Imre elvtárs, a gyár üzemi bizottságának elnöke az üdvözlő táviratokat olvasta fel. Stozicski Ferenc elvtárs, a megyei pártbizottság nevében üdvözölte az ünnepelő üzemet. Utána Varga József elvtárs, a Textilruházati Dolgozók Szakszervezete forró üdvözlését olvasták fel. A felszólalások után jutalomkiosztás következett, 42.000 Ft pénzzutalmat, 22 dolgozó részére a „Könnyűipar kiváló dolgozója” jelvényt, 26 munkás és műszaki sztahanovista oklevelet, 12 dolgozó a „Szakma kiváló dolgozója” kitüntetését és 10 dolgozó dícsérő oklevelet kapott.

A Debreceni Ruhagyár dolgozói múltán rászolgáltak erre a nagy kitüntetésre. Második negyedévi tervük teljesítésekor megfogadták: a III. negyedévben is élüzemek maradnak. Szép eredményről dicsekedhettek ezen az ünnepségen is. Harmadik negyedévi tervüket 104,9 százalékra teljesítették. November 7-re tett vállalásukat pedig 483.348 forinttal túlteljesítették. A jó eredményhez hozzájárult Gúti Etelka vasalónő, aki 200 százalékra teljesítette napi tervét, Kaszás Mihályné, aki 134,2 százalékos teljesítéssel mutatott jó példát. A csatározó brigád is jó minőségű munkát végzett a III. negyedévben. Dícsérjük meg Papp Sándor főművezetőt, Kozma Lajosnét, Salamon Erzsébetet és a gyár legidősebb dolgozóit, Arvai Mihálynét, Czeglédi Jánosnét, Nagy Gyulát, akik példamutatóan kivették részüket a terv teljesítéséből.

Az ünnepség után a gyár vezetői megvendégelték a dolgozókat, reggeliző tartó táncsal ért véget az ünnepség.

Tanka J.

Fiatalok választási nagygyűlése Szoboszlón és Berettyóújfaluban

Hajdú-Bihar megyében pénteken kezdődtek meg a fiatal választók nagygyűlései. Ezen a napon Nyírábrányban és Nagylétán tartották választási nagygyűlést. Nyírábrányban Pongor Tibor, a Hazafias Népfőrdő helyi bizottságának elnöke mondott beszédet, Nagylétán pedig Kiss Antal DISZ járási titkár. Mindkét helyen több mint kétszáz fiatal vett részt. Szombaton este Hajdúszoboszlón, Hajdúnánáson és Berettyóújfaluban gyűltek össze a fiatalok választási nagygyűlésre. Ezek a gyűléseken külföldi fiatalok is résztvettek. Hajdúszoboszlón a kultúrház mintegy 500 fiatal töltötte meg. A tanyavidekekről fellöbögözött szekerekkel érkeztek a tsz-ek fiataljai. Melegen ünnepelték a gyűlésen megjelent kínai fiatalot. A nagygyűlésen ünnepélyes keretek között adták át a DISZ emléklapját azoknak a fiataloknak, akik most szavaznak majd először. A gyűlés után kultúrútor szórakozlattá a hajdúszoboszlói parasztfiatalok.

Berettyóújfaluban, a járási kultúrház ünnepi köntöst öltött szombaton este. 450 fiatal töltötte meg a nagytermet, amelynek falait nemzetiszínű zászlók ékesítették. A fiatalok választási nagygyűlésére Berettyóújfaluba érkezett Jan-Hi, a hős koreai nép. hazánkban tanuló fiatalja, aki orvosnőnek készül s magyar egyetemmen folytatja tanulmányait.

Nemcsak a berettyóújfalusi tsz-ek — mint a Kossuth, Új Világ, Dózsa, — hanem a gépállomás és az állami gazdaság diszistái is ott voltak a gyűlésen. A szentpéterszegiek és a berettyószentmártoniak 10 tagú küldöttséggel képviselték magukat. A beszámoló Rácz Elemér járási DISZ titkár tartotta, amely után Jan-Hi magyar nyelven üdvözölte a fiatalokat. Az ifjú választók nagygyűlése után a Debreceni Dohány-beváltó kultúr csoportja adott műsort.

AZ ELSŐ SZÁM

Nem lehet azokra a napokra úgy visszagondolni, mint a későbbiekre, vagy az előzőkre. Nem közönséges napok voltak azok, nem hétköznapiak, de nem is ünnepek, hiszen addig se, azóta se dolgoztunk annyit. Nem is dolgoztunk: *teremtettünk*, a semmiből, a pusztulásból életet.

A feldúlt országot úgy hagyták itt a régi gazdák, mint egy ezer évig tartó, duhaj bál után a tánctermet. De itt maradt az örök, az igazi gazda, aki mindenkor mindent átvészelt, Muhi pusztát, Temesvárt, Mohácsot, Világost, világháborúkat, — itt maradt a nép, a vérző és megújuló, mérhetetlenül erős magyar nép.

Ot szözlöttük: legyen hite és kedve. Hite az élethez, kedve a munkához, és meggyőződése, hogy most valami egészen más kezdődik. Hogy a germán sas halálos sebben vergődik, nem száll vissza többé gögösen, hódítón, és hogy a védőszárnyai mögé bújít magyar uralkodóosztály is osztozik sorsában.

Szavunk azonban nem jutott messzire. Itt kezdődik el a Néplap története.

★

A pártszervezet akkor a Piac utca 59. szám alatt volt. Néhány napja alakultunk, maroknyian, és országos terveket forgattunk a fejünkben. Szinte fizikai bizonyossággal éreztük, mintha valami tárgyról lett volna szó, hogy a történelem a kezünkben van.

Elelemhez alig jutottunk, éjszakánként székeken kuporogtunk. Semmink se volt, csak a határtalan bizalmunk a jövőben és egy rádióknak.

Allandó inspekción tartottunk, úgy hallgattuk. Mit mond? Hol a front? Mi van Budapesttel?

A városban rémhírekkel riogatták egymást az emberek, az igaz hírekről kevesen értesültek.

— Mi lenne, ha kiadnánk egy újságot?

A kérdés felröppent és úgy lebegett felettünk, mint egy szépséges, mesebeli madár, csalogató és megfoghatatlanul.

— Hogyan? Újságot? Nem értünk hozzá!

— Dehogyan...?

Szó szót követett. Nem vitáztunk sokáig, — a tettek idejét éltük.

Atmentünk a volt megyeházára, a városparancsnokságra. Az alezredek elvtárs nevetett. Harasó, harasó... Mit kérnek hozzá? Nyomdát, papírt. Nagyon szerények voltunk, a mozgalomban nemrég még egy röpcedulához való kis kézisajtó is ritka kincs volt. Debrecen egyik legkisebb nyomdáját, a Bathyány-utcai hírhedt Beke-nyomdát kértük és kaptuk meg.

November 14-én néhány nyomdász itt szedte az első vezércikket, a hadijelentést és az üdvözlőt: „*Dá zdrávsztvujet*...” Üdvözlet azoknak, akiknek az újjászületést, életünket, az első szabad lélekzetvételeit köszönhetjük. Az üdvözlő mondat odakerült az újság élére, a Gáborjáni Szabó Kálmán metszette szép, dőlő Néplap-betűk felé.

Es másnap, november 15-én felharsant az üres utcákban a rikancscok kiáltása.

— Megjelent a Néplap! Friss a Néplap! A legújabb hadijelentéssel itt a Néplap!

Ott álltunk a pártszervezet ablakában. Lestük, hogy bújnak elő a házakból a félnék emberek, hogy vonzanak maguk köré a rikancscok minden élet, mint a sötétben kigyúló lámpák, hogy tolonganak, nyujtogatják a hús filléreseket és viszik, viszik az újságot a boldogok, akiknek jutott.

Hogy újra van újság, ez a puszta tény a kezdődő élet nagy biztatása volt. Nem is az, amit írt, nem az számított, hanem a megszólalás, a nyomtatott szó maga. A felszabadult ország első újsága! A Néplap!

Amit írtunk, amiatt sem kell szégyenkezni. Az első vezércikk összefogásra, országépítésre, minden becületlen magyar egy-ségére hívott. Nem tudtuk még, mi lesz a szervezete, formája, de központi irányvonal, felülről jött utasítás nélkül, ösztönösen is azt vallottuk: az *egyetakaróknak egy táborban a helyük*.

Nyolc számot adtunk ki, többre akkor nem tellett. Kevés volt a papír, már harmadnap kéék, rózsaszín, sárga színekben jelent meg a Néplap, aztán az is elfogyott.

Néhány napos kénszerszűnetet következett. November 28-án megérkezett Szegedről a Központi Vezetőség két tagja, Révai és Vas elvtárs. Hozták magukkal a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front kiáltványát. Így jelent meg másnap új nyomdában és immár négy oldalon a Néplap: első helyen a programmal, ami egy nemzetet vezetett harcra, munkára, csodálatos sikerekre.

★

Tíz év telt el a hósi napok óta. És annyi nagyszerű tett, oly sok hiba után most újra mintha a tíz év előtti idők levegőjét szív-nánk. Nem a löpörtől és koromtól terheset, hanem az országépítés frissítő levegőjét.

Ma is van programunk, amit egy egész ország vall magáénak, ma is egy táborba szözlünk minden jószándékú magyart, minden hazafit. *Ma is határtalanul bizunk a jövőben — a júniusi politikában, a nép erejében.*

Nem közönségesek a napok, amik következnek. És sohasem volt nagyobb szükség a mindenhová eljutó, igaz szóra, a nép lapjára.

Radó István

Tízéves a NÉPLAP

a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság lapja,
a felszabadulás után az első legálisan megjelenő kommunista újság. A lap megjelenésének 10. évfordulójának alkalmából november 15-én, hétfőn este 6 órakor A KÖZPONTI KULTÚROTTHONBAN ÜNNEPESEGET RENDEZÜNK, amelyre Debrecen és Hajdú-Bihar megye dolgozó népi szeretettel meghívjuk.

Ünnepi beszédet mond: Horváth Márton elvtárs, az MDP Központi Vezetőségének tagja, a Szabad Nép szerkesztőbizottságának vezetője.

Az ünnepség második felében a Csokonai Színház művészei adnak műsort. Téri Árpád, Vörösmartyú: „Vén cigány”-át szavalja. Solti Bertalan, Móra: „Enek a búzamezőkről” című regényének bevezetését mondja el. Háromy Imre, Erkel: „Bánk bán” Borjálát énekli. Bán Istolya, Pucetti: „Pillangókisasszony”-ából az elő részleteket. Szende Erzsébet népdalokat, Kerekes Gábor, Grecsanjinov: „A rab” című szerzeményét, Oszvald Gyula, Kacsóh Pongrác: Rákóczi meglétését énekli.

A legszebb öröm

(A Néplap munkatársainak)

Se dicsekvés, se gőg, se más,
csak halk bizalom dobol bennem.
Es jönnek, jönnek a szavak
meggyőző, gyönyörű menetben.
Csak jönnek, jönnek a szavak
hű katonák és fegyvertársak,
és támadni és védeni
lelkemben lövészárkot ásnak.

Se bennem ez a legszebb öröm,
hogy a szavaknak lelket adjak;
ha százszor gyötör, s kínoz is
csak így maradhatok szabadnak.
Nekem az írás szenvedély,
sorsomat véle eljegyeztem,
s űk gyűlnek mögém, a szavak
robanni vágyó fergetegben.

En megtanultam élni már
és írás nélkül nincs élet.
Es írás nélkül mit sem ér,
mert elkopik, s megfúl a lélek.
Itt bomlik ki a vágy, a szív,
s az igazság is igazabban,
mit gyöngyként nyújt az értelem
a lélekből hozott szavakban.

Nekem az írás szenvedély,
mindig lobogó indulat,
az emberért, az életért,
koptatni szívet és utat.
Nekem az írás szenvedély,
igazság és őszinte mélység,
hogy megmutassam a szavak
titkán az ember szenvedélyét.

Hogy megmutassam őket is
kik hallgattak utcát sepernek,
kik pincék dohos mélyein
élik az életet, szerelmet,
s igazság nekem az írás,
a tollam kiköszörült szablya,
hogy az embert, az életet
mutassam egyre magasabbra.

Könnyekben élhetnek talán
mások, én mindig ezt kerestem,
hogy itt harcoljak dacosan
e sokszor lenézett seregben,
hogy itt harcoljak, hol a szív
mindig másokért hevül, s ég el.
itt az írás csataterén
tollal, lélekkel, szenvedéllyel.

BODA ISTVÁN

Választási nagygyűlések

A Hazafias Népfőrdő Hajdú-Bihar megyei bizottsága ma délelőtt 10 órakor a megyében több helyen választási nagygyűlést rendez.

Hajdúböszörményben Dögei Imre, a Termelőszövetkezeti Tanács elnöke lesz a nagygyűlés előadója. Polgáron Roska István, Derecskén Tóth Lenke, az MNDSz központ egyik vezetője, Hajdúszoboszlón Kőte Sándor és Kolozsvári Lajos, a megyei tanács titkára, Kabán Zsupos Margit és Rapp János, a megyei tanács elnökhelyettese, Hajdúnánáson Barczy Gyula, a megyei pártbizottság első titkára, Tiszacse-négen Tatár Kiss Lajos, a megyei tanács elnöke, Komádiban Bartha János, a megyei tanács elnökhelyettese, a Hazafias Népfőrdő Hajdú-Bihar megyei bizottságának elnöke, Biharkeresztesen Majkut Tibor, a Hazafias Népfőrdő Hajdú-Bihar megyei bizottságának titkára, Sárrétudvariban Lakatos Béla, a megyei tanács osztályvezetője mond beszédet.

Az országos választási elnökség tagjai letették az esküt

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának az országos választási elnökség létrehívásáról szóló törvényerejű rendelete értelmében a Hazafias Népfőrdő Országos Tanácsa elnöksége kijelölte az országos választási elnökség tagjait.

Az elnökség tagjai a következők: Melis József, Nagyistók József, Varga András, Barcs Sándor, Dögei Imre, Nagy Dániel, Harustyák József, Vass István, Gosztonyi János, Bordás András, Kende Zsigmond.

Az elnökség tagjai Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnöke előtt esküt tettek.

Párt és pártépítés ★

Színvonalas, harcos párttaggyűlés a Kossuth Lajos Tudományegyetemen

Pénteken délután 4 órakor párttaggyűlésre jött össze a tagság a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Régen vadud problémák, nehézségek megtárgyalására került sor. A tagság nagy érdeklődéssel várta ezt a taggyűlést, amelyen részt vett Barcsi Gyula elvtárs, a megyei pártbizottság elnöke, Kulcsár Ferenc elvtárs, a megyei pártbizottság másodtitkára,

Kovács Kálmán beszámolója

Az egyetemi politikai élet és vezetés ismét a fordulópont küszöbén áll. Ez a fordulópont egyaránt érinti a vezetőket és a párttagságot. A helyzet az, hogy a pártvezetés a kormányprogram óta ért el eredményeket. Ezek azonban nem szüntették meg, sőt nem érintették, és fel sem vetették a pártélet legkomolyabb rákfénjét: így lényegében a pártirányításunk nem tölti be a feladatát.

Politikai életünkben alapvető szempontnak tartottuk a nyílt, szabad kritikai légkör megteremtését, s ennek megszületését eredménynek, mégpedig komoly haladásnak tekintettük. Ez feltételül is igaz, s így helyes: de a pártvezetés nem mérte fel saját helyzetét, nem vetette fel saját magával szemben azt, hogy ezt az állapotot követnie kell, a pártvezetés önálló, operatív, nagyobb hatáskörű aktív tevékenységének, hogy a szabad légkörnek, a vitáknak csak akkor van értelme és hitele, ha nyomon követi ezt a leszűrt problémák megoldása, ha a vitát minden esetben nyomon követi a cselekvés — mondotta Kovács elvtárs. Arról beszélt, hogy a pártvezetés az egyetemen nem tájékozta mind a megfelelően a párttagságot, s ami ebből természetesen következik, a pártönkivüli tömegeket. — A fordulónak be kell következnie, mert ezt már alulról, a hallgatóság, de részben az oktatók is egyre jobban igénylik a párttól. A problémák tömegét vetik fel, ezek megoldását és részben magyarázatát a párttól várják. Feltétlenül látnunk kell, hogy a vélemények áradásában a bírálatok, javaslatok, igények tömege jelentkezésében a párt iránti mély bizalom is kifejeződik.

A beszámolóban foglalkozott az egyetemi munka nehézségeivel, a hallgatók túlterhelésével, a sok kötelező óra helytelenségével. Elmondta, hogy a hallgatók érdeklődési vágyát nem elégíti ki a mai oktatás, elsősorban azért,

valamint Ménes János elvtárs, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke.

A taggyűlést Soós Pál elvtárs, az egyetemi pártbizottság titkára nyitotta meg, majd Kovács Kálmán elvtárs, aspiráns tartotta meg az egyetemi pártbizottság beszámolóját. Többek között ezeket mondotta.

mert nincs joguk és lehetőségük dönteni abban, hogy néhány alapvető, tehát kötelező főtárgyat hallgatása mellett kinek az óráját látogassák. A felsőbb szervek nem látják, hogy az óraszámok növelésével nem lehet a hallgatói munka minőségét és az egyetemi tudományos elmélyülést fokozni. Az egyetemi hallgatók ösztön-díjjal is foglalkoztattak és felvetette azt a kérdést, hogy az ösztön-díj tervezetét megtárgyalás végett küldjék el az illetékes egyetemre. Aztán a végzett hallgatók elhelyezkedésének problémáit fejtegette.

Igy fejezte be beszámolóját: párttagjaink egyértelműen magukénak vallják az új szakasz politikáját, a jelen gazdasági és politikai helyzetet egyetlen és járható útnak tartják. Ez fejeződött ki a velük való beszélgetés során.

Kovács elvtárs beszámolója után vita következett. Elsőnek Baranyi Imre elvtárs, hallgató szólalt fel. Arról beszélt, hogy az egyetemi hallgatóság között fellelhető közömbösség, sokszor fejelemzelenység abban leledzik, hogy nem tudnak elmélyülten készülni az órára, mert túlszűfolt az oktatási program, főképpen az órák. Nincs idő gondolkodni, az oktatás szinte középszerű módszerekkel folyik. Eppen ezért a tanulás, az eredmények formálisak, felszínesek, csupán azért tanulnak sokan, hogy az órákra elkészülhessenek és az ösztön-díjat megkaphassák. Elmélyült, tudományos munkára nincs idő.

Péteri Lajos elvtárs, hallgató kijelentette hallgatótársai nevében, hogy túlnyomó részük becsülettel, teljes energiával készül az életre. Varga Lajos elvtárs, az egyetemet végzett tanárok elhelyezkedésének problémáit fejtegette. Arról beszélt, hogy egy-egy diplomás embernek, ha könyvtári, vagy kultúrpolitikai vezetői állást adnak, nem biztosítanak neki elég hatáskört. Emeleg a kedve a munkától, mert sokszor az értelmiséggel, a szűk látókörűséggel nem bír megbirkózni.

Bognár Rezső Kossuth-díjas felszólalása

Soós Gyula elvtárs, aspiráns azt mondta, hogy helytelen az a nézet, hogy az egyetemet egyszerűen csak oktatási helynek tekintik. Az egyetem ennél sokkal több. Elmélyült tudományos munka folyik az egyetemen, a szocializmus előbbrevitelének érdekében. Elmondta, hogy rendkívül érződik a minisztérium részéről a lekezelés, a vidéki egyetemeket egyszerűen másodrendűnek tekintik. — Gergely Arthur elvtárs tanársegéd többek között arról beszélt, hogy a minisztériumból érkező egyes határozatok nem mindig helyesek. A leközlött határozatokhoz annyi hozzászólás lehet csak, ami csupán helyeslést jelent. Jó lenne valamelyest demokratizmust érvényesíteni ezekben a kérdésekben.

Beszélt arról Gergely elvtárs, hogy az ellenség fel lehet lelteni az egyetemen. Tudattal vagy tudatlanul jelentkezett különösen — a kultúrminiszernek összeállításánál.

Tar János elvtárs hallgató is arról beszélt: ha a kommunizmus munkája süllyed, lanyhul, akkor az ellenség tábora szélesedik. A pártbizottság munkájában nagy niba az, hogy nem közöl semmit a tagsággal, a taggyűlést jelentős része csak időöltésnek számít, unalmi szokott lenni. Ez igen rossz hatá-

sal van a hallgatókra és az oktatókra is.

Dr Bognár Rezső elvtárs, Kossuth-díjas egyetemi tanár, az oktatási rendszert bírálta. Az a véleménye, hogy az egyetemi oktatási terv és rendszer mechanikus. Alapjában felül kell vizsgálni az egyetemi oktatást. Azt fejtegette, hogy erősen érezhető a pesti és a vidéki egyetemek közötti különbség. Kijelentette, hogy ő itt szeret dolgozni és a Debrecenben elért tudományos eredmény nemcsak a debreceniek érdeme, hanem az egyetemes magyar tudományé is. Javasolta, hogy a taggyűlés ilyen értelmű határozati javaslatot készítsen és juttassa el a megyei pártbizottság segítségével illetékes helyre. Ez a határozati javaslat részletesen elemmezze az egyetemen folyó munkát: azokat a nehézségeket, amelyek a tudományos munkát gátolják. Bognár elvtárs beszélt arról, hogy az egyetemet úgy is nézni kell, mint olyan intézményt, amelyik lényeges szerepet játszik a várospolitikai kérdésekben, éppen ezért fontos az, hogy a város vezetői foglalkozzanak vele.

Kiss Ferenc elvtárs, aspiráns után Cseh Németh József elvtárs, hallgató felszólalásában bírálta a Néplapot. Igaza van abban Cseh

Németh elvtársnak, hogy az egyetemen keveset foglalkozott a párt helyi lapja, nem kísérte figyelemmel kellőképpen az egyetemen folyó életet és nem nyújtott segítséget a megoldásokhoz.

A vitában felszólalt Barcsi Gyula elvtárs, a megyei pártbizottság első titkára.

Felszólalt még V. Nagy Albert hallgató, Scsasznji Sándor hallgató, Barta János professzor, Hadás Ferenc, a személyzeti osztály vezetője, Kardos Pál docens, Dede László hallgató, Rapcsák András docens, Balázs Sándor tanársegéd, Molnár József hallgató, Könyva János adjunktus, Bajkó Máttyás tanársegéd elvtársak, akik valamennyien életrevaló javaslatokat mondtak el és bírálták az egyetemen folyó pártmunkát is.

Húsz hozzászólás

A Kossuth Lajos tudományegyetemi összehívott párttaggyűlésről — amely mintegy hat óra hosszat tartott — nem lehet az első órákban teljes képet adni. Meg kell azonban állapítani, hogy a taggyűlés rendkívül pozitív volt. A felszólalások mélyszélességgel szövegeződtek, felelősséggel a párt és az állami életünk iránt. A húsz felszólaló, akik a taggyűlés referátumához hozzászólhattak, illetve kiegészítésként azt, sok javaslattal és bírálatokkal éltek a pártvezetés vezetői. Különböző állami szervek felé. A felszólalások tükrözték a párt- és kormányprogram, valamint a Központi Vezetőség októberi határozatának maradéktalan végrehajtásáért érzett felelősséget.

Régen volt ilyen harcos taggyűlés az egyetemen, amely ennyire az érdeklődés középpontjában állt, és ez igen jelentős az egyetemi pártmunka életében is — még akkor is, ha immitt-amott a felszólalók túlzásokba estek. Ez a harcos és színvonalas taggyűlés arra is int a pártvezetést és az egyetemi pártbizottság vezetőit, hogy mint a beszámolóban elhangzott: „A pártélet is megszilárdul, ha a hallgatóság egyetemi problémáit tisztázzák.” Hiszen a taggyűlés is, a hozzászólók is arra hívták fel a pártbizottság figyelmét, hogy sokszor mélyebben tanulmányozzák az egyetemi munkát, az ott folyó élet és a hallgatóság problémáit. Túl a központi utasításokon és a határozatokon, a pártbizottságok, illetve pártvezetések saját hatáskörükben kommunista módon cselekedjenek.

Az egyetemi taggyűlés példamutató volt a jövőre nézve. Betöltötte hivatását, erre kell törekedni a jövőben is.

NEMZETKÖZI SZEMLE

Három beszéd

E héten három beszéd is volt alkalmunk hallani az Egyesült Államok és Anglia vezető kormányfőitől. Beszédet mondott Eisenhower elnök és Dulles külügyminiszter, beszélni hallottuk Churchill angol miniszterelnököt is. Mindhárom beszéd volt egy, az utóbbi időben nem tapasztalt közös vonása: az eddiginél mérsékeltebb, békülékenyebb hang. Különösen az amerikai kormányfőknél volt ez feltűnő jelenség. Eisenhower elnök nyomatékkal hangsúlyozta békés szándékait, Dulles külügyminiszter állást foglalt az úgynevezett preventív háború, azaz a „háborút a háború ellen” elvvel szemben. Churchill angol miniszterelnök pedig ismételtén kifejezést adott annak, hogy ő a benemavakozás és a békés együttélés alapján áll.

Tekintsünk el egyelőre e három beszéd számunkra nem pozitív vonatkozásaitól és igyekezzünk magyarázatot találni erre a különösen amerikai politikuskok szá-

Levél

Hajdú-Bihar megye szabó kisipari termelő szövetkezeteihez és helyiipari vállalataihoz

A kormányprogram fokozott mértékben teszi kötelességünké, hogy a megye dolgozóit az idejének megfelelő ruházattal lássuk el. Ennek alapján végezzük árubeszerzési munkánkat, azonban a terület legnagyobb nehézségbe a gyermekkabátok beszerzése ütközik. Bár iparunk e cikkből lényegesen többet gyárt az előző évinél, mégis kevés az a mennyiség, amely a fogyasztók rendelkezésére áll.

Áruházunkból nagyon sok vásárlót kell azért elengedni, mert nem tudunk részükre gyermekkabátot biztosítani, legdrágább kincsünket, a gyermekeket nem tudjuk megfelelő feltétellel ellátni. Ez a hiányosság nemcsak áruházunknál, hanem a megye valamennyi kiskereskedelmi vállalatánál és földművelő szövetkezeténél hasonlóképpen jelentkezik.

Örömmel olvasom a Néplapban, hogy a kisipari szövetkezetek és helyiipari vállalatok egymás után sikerrel fejezik be évi tervüket, ezért a szövetkezetekhez és helyiipari vállalatokhoz fordulok, válláljak 2000 darab gyermekkabát elkészítését. A kabátokhoz az alapanyagot, áruházunk és a többi kiskereskedelmi vállalat biztosítani tudja.

Biztos vagyok abban, hogy sorraim megértésre találjak, aminek az lesz az eredménye, hogy a 2000 darab gyermekkabát mielőbb áruházunkba, a népboltokba és a földművelőszövetkezeti boltokba kerül és ezzel komoly gondtól szabadíjuk meg a dolgozó szülőket.

Hámori János,

a Debreceni Állami Áruház áruforgalmi osztályvezetője.

Csáki Ferencnek és feleségének, Ondódon a Hunyadi tsz.-ben 27.821 forint az évi jövedelme

A termelőszövetkezetek zárszámadásai tükröznek a szövetkezeti dolgozók elé. Meglátják, hogyan gyarapodott a közös vagyon, látják azt is, hogy kinek-kinek mi jut az elvégzett munka arányában.

Az ondódi Hunyadi termelőszövetkezet zárszámadásából kitétni, hogy a szövetkezeti alap az elmúlt évinek több mint 17-szeresére, az üzemi alap pedig 140.000 forintra emelkedett. Egy munkaesélyértéke a szabadpiaci árakat számítva 50 forint 38 fillér.

Csáki Ferenc, aki a növénytermelésben dolgozott, munkaesélyeinek megfelelően 18.059 forintnak megfelelő értéket kapott. Felesége, mint baromfigondozó 9762 forint értékű jövedelemhez jutott. A házaspár tehát 27.821 forint értékű jövedelemben részesült jó munkája nyomán. Ez azt jelenti, hogy ha átlagos jövedelmük a termelőszövetkezetben 2318 forint volt.

Az ondódi Hunyadi a terményeken kívül készpénzben egy munkaesélyre 10 forint 43 fillért fizet.

Hajdúnánásnak több mint 6000 sertése van és mégis 400 a hátralékosok száma

Hajdúnánás vezetőinek az a véleménye, hogy a városban több mint 6000 sertés van és órák alatt többszáz követségést lehetne összevásárolni. Mi az oka mégis annak, hogy a városban 400 a sertésbeadásban hátralékosok száma? Először az, hogy nem tartják be a törvényt, nem alkalmazzák a törvény szigorát a hátralékosokkal szemben. A városi végrehajtó bizottság elűri, hogy a begyűjtési hivatal lazítsa az állampolgári felelősséget. Ez az oka annak, hogy a begyűjtési megbízottak, bár megállapították, hogy 120 termelőnél

a sertés is megvan, mégsem alkalmazták a szankciókat.

Csiszár Miklós 36 holdas kuculák is csak nevet, pedig két anyakoca van, 10 sertése hullik és még van 10 süldője. Csiszár kullák közel 6 mázsa sertéssel tartozik az államnak és a laza begyűjtés következtében a haja szála szem gömbül.

Tűrhetetlen az állami felelősségnek ez a semmibevevése, az a lazáság, ahogyan a hátralékosok ügyét kezelik a nánási tanácsnál. Nem gondolnak arra, hogy a városi ellátás nehézségein csak úgy lehet segíteni, ha a begyűjtésnek eleget tesznek. (Bence)

agresszivitását a nyilvános fellépésekben, tehát lényegében szavakban tompítani kell. Emellett a dullesi diplomácia eléggé eseten fogásai ártottak az Amerika és szövetkezési közötti viszonyok is. Az új demokrata parlamenti többség úgy gondolja, hogy a dullesi kinövésnek lenyesegetése megszilárdítja majd a szövetségi kapcsolatokat.

Felmerül azonban a kérdés, vajon csak ez indítja-e Eisenhower és a többiek, hogy tőlük eléggé szokatlan hangot üssenek meg és főként: elég ok-e ez a néhány békülékeny szó a nyugati burzsoá sajtónak arra, hogy biztató nemzetközi kibontakozás kezdetét vélelteni? Elég-e ahhoz, hogy valóságos derültlári hadjáratot indítson és arról cikkezzon — mert erről cikkezik, — hogy soha nem volt még ok olyan optimizmusra a béke esélyeit illetően, mint éppen most.

Hol kezdjem helyesebb, ha a ség épületében

A konzul a b...vetség épüle...szavakkal búcs

„Remélem, k...sokat szerez az

A kérdésre

„A feltételek

Ez a két m...

volt egy beszo...

nappal az A...

előtt. Az Ame...

lanok budapes...

szélgeltem az...

butazási engo...

napiján. Utol...

azért utaltam...

az egyébként...

varias beszéje...

zul közölte ve...

feltételek ala...

washingtoni k...

mat az Egyes...

letére.

Érdemes egy...

ni és ezeknek...

értelmén, sőt...

elgondolkozni.

A háza

Három pontl...

á konzul a felt...

Elsőként azt...

megérkezés

Evanstonba kel...

Egyházak Vilá...

gyűlését tartott...

ideje alatt Eva...

halom el.

A második k...

hogy az Egyh...

nagygyűlésnek...

semminiféle ny...

nem tehetek.

A harmadik...

hogyha megse...

tételeket, akk...

az Egyesült A...

Amikor a kö...

közölte velem,

Világtanácsa...

retén kívül

megkérdeztem

rint prédikált

Okom volt ezt

több amerikai

tam korábban

hogy istentisz

tói szolgálatot

jelentősebb ok

egyik: amerika

tus gyűltekeze

cenben készít

tót, s ezt az

ünnepléses k...

volna átadno

konzul azt fel

értelme szeri

tilos. Nem t...

ennyiben, s j...

deztem tőle,

az amerika

hogy miért

meghívásukat

nélkül felelt

Öszintén n...

hogy egy ide...

momra: elfog

tételek melle

délyt. De es

probléma.

ugyanis csak

nek megaláz

nevelésesek

leslegesek.

nem annak

hanem anna

világossá vá

a szolgálat

készültem

és drága üg

gossá vált,

latban nem

ni. Amikor

Amerikában jártam...

Részletek Péter János református püspök, a Béke-Világtanács tagja beszédéből, amelyet a debreceni értelmiségi választási nagygyűlésen mondott el

Hol kezdjem? Azt hiszem, leg-helyesebb, ha az amerikai követ-ség épületében kezdem:
A konzul a budapesti amerikai követségi épületében ezekkel a szavakkal búcsúzott tőlem:
„Nemélem, kedvező benyomá-sokat szerez az én hazámról.”

A kérdésre kérdéssel feleltem:
„A feltételek ellenére reméli?”
Ez a két mondat zároakkord volt egy beszélgetésben, néhány nappal az Amerikai Egyesült Ál-lamok budapesti konzulával be-szélgettem az Amerikába szö-lő beutazási engedély átvételének napján. Utolsó mondatomban azért utaltam feltételekre, mert az egyébként természetesen ud-varias beszélgetés során, a konz-ul között velem, hogy milyen feltételek alatt engedni meg a washingtoni kormány beutazáso-mat az Egyesült Államok terü-leteré.

Erdemes egy pillanatra megáll-ni és ezeknek a feltételeknek az értelmén, sőt értelmetlenségén elgondolkozni.

A három feltétel...

Három pontban közölte velem a konzul a feltételeket.

Elsőként azt mondta, hogy a megérkezés után egyenesen Evanstonba kell utaznom, ahol az Egyházak Világtanácsa a nagygyűlést tartotta, s a konferencia ideje alatt Evanston nem hagy-hatom el.

A második kikötése az volt, hogy az Egyházak Világtanácsa nagygyűlésének keretén kívül semmiféle nyilvános kijelentést nem tehetek.

A harmadik feltétel úgy szólt, hogyha megértem ezeket a fel-tételeket, akkor el kell hagynom az Egyesült Államok területét.

Amikor a konzul azt a feltételt közölte velem, hogy az Egyházak Világtanácsa nagygyűlésének ke-retén kívül nem beszélhetek, megkérdeztem tőle, hogy e sze-rint prédikálnom sem szabad? Okom volt ezt megkérdeni, mert több amerikai gyülekezetből kap-lam korábban meghívást arra, hogy istentiszteletükön igehirde-tői szolgálatot végezzek, de még jelentősebb ok az volt, hogy az egyik amerikai magyar reformá-tus gyülekezetnek éppen Debre-cenben készítettek úrasztala ter-rőt, s ezt az ottani gyülekezetnek ünnepélyes keretek között kellett volna átadnom. Kérdésemet a konzul azt felelte, hogy a feltétel értelme szerint prédikálnom is tilos. Nem hagytam a dolgot ennyiben, s még azt is megké-rdeztem tőle, hogy közölhetem-e az amerikai gyülekezetekkel, hogy miért nem fogadhatom el meghívásukat? A konzul habozás nélkül felelte, hogy: közölhetem.

Oszintén meg kell vallanom, hogy egy ideig probléma volt szá-momra: elfogadhatom-e ilyen fel-tételek mellett a beutazási enge-délyt. De csak rövid ideig volt probléma. Ezek a feltételek ugyanis csak első pillanatra tűn-nek megalázóknak; lényegükben nevelésesek, gyerekesek, sőt fe-léltetősek. Szegyenkezni valója nem annak van, aki kapja őket, hanem annak, aki adja. Amikor világossá vált előttem, hogy az a szolgálat, amelyben Amerikába léteztem utazni, milyen szent és drága ügy, azonnal az is vilá-gossá vált, hogy ebben a szolgál-atban nem szabad érzékenyked-ni. Amikor nagy ügyekben ál-

Az Egyházak Világtanácsa a második világháború után alakult meg. Első nagygyűlést 1948-ban Amsterdamban, a másodikot most ez év nyarán az Északamerikai Egyesült Államokban, a Michigan-i partján, Chicagó mellett Evanston nevű kis egyetemi városban tartotta. Ötven országból 1200 résztvevő és 600 újságíró volt jelen. A magyar protestáns egyházakat Bereczky Albert és Péter János református püspökök, Velő Lajos és Dezséry László evan-gélikus püspökök és Pap László lutheránus püspök képviselték. Péter János ref. püspök, a Béke-Világtanács tagjának, a debreceni értelmiségi választási nagygyűlésen elmondott beszédéből közöljük az alábbi részleteket:

lunk, amikor szent megbízatás-ban járunk, amikor egyetemes jóért, a béke megőrzéséért küzdünk, akkor érzékenynek lenni káros kicsinyeskedést jelent.

Az evanstoni emlékoszlop

Mert vannak Amerikában, akik hitüket és reményességüket hidro-génbombába vetik, s céljaikat csak háború útján látják megva-lósíthatónak. Én szinte a bőrnőn éreztem lehelletüket, s Evanston egyik főterén egy há-borús emlékoszlop hirdeti szán-dékaikat.

Ezt az emlékoszlopot titíon már többféle alkalommal lele-peltük, azt is, amit ez az emlék-oszlop hirdet. Tanúságos és í-gyelmezető ez az emlékmű, er-demes mellette elidőzni. Amikor megláttam feliratát, s azt is, ami rajta van, s azt is, ami hiányzik róla, megérteltem, azt mondtam magamban: most fedez-tem fel a magam számára Ame-rikát. Ez a márványoszlop kettős emlékmű, egyik oldalán az első világháborúnak, a másik oldalá a második világháborúnak szól.

Az egyik oldalán ez a felirat olvasható: „Első világháború”, alatta az a két évszám, amely közül az egyik jelzi azt az évet, amelyben Amerika belépett az első világháborúba, a másik pedig azt az évet, amely Amerika számára az első világháború vé-gét jelentette. A két évszám: ezerkilencszáztizenhét és ezerkilencszáztizenkilenc. Ezen az ol-dalon olvasható azoknak az evanstoniaknak a névsora, akik életüket vesztették az első vilá-gháborúban. Az emlékmű másik oldalán azoknak a neve olvasha-tó, akik a második világháború-ban estek el. A nevek felett ez a felirat: „Második világháború”.

Ennél az emlékműnél fedeztem fel Amerikát...

A felirat után következnek az az évszám, amely jelzi Amerika be-lépését a második világháborúba: ezerkilencszáztizenegy, az év-szám után kötfel van, s a kötfel után kellene következni a második világháború záró évszá-mának, ezerkilencszáztizenöt-nek, de ennek az évszámnak a helye üresen áll. Senki sem gon-dolhatja, hogy ezt az évszámot feledékenységből nem írták fe-a az emlékműre. Egy háborúnak, főként ha az olyan arányú, mint a második világháború, sem a kezdetét, sem a lefolyását, sem a befejezését nem lehet elfelejteni. Nem, a záró évszám nem fele-dékenységből hiányzik, hanem azért, mert — ha nem is sokan —, de vannak Amerikában olya-nak, akik szerették a második világháborút nem befejezettnek tekinteni. Ha nem is sokan van-nak, de elég hatalmasok ahhoz, hogy kezük, hatásuk elérjen egy evanstoni háborús emlékmű hi-rdesítőig és az emlékművel hirdes-sék a szörnyű szándékot, hogy folytatni kell a háborús áldozatok számát, nem elég az emlékosz-lopra írt nevek sorozata; Evan-stonban és szerte a világon hadd rettegjenek az emberek az új há-ború lehetőségétől.

Azt mondtam az imént, hogy ennél az emlékműnél fedeztem fel Amerikát. Persze, nem az igazit, nem a szepet, nem a nagyot, ha-

nem a hamisat, a megtévesztőt, a veszedelmest. Az igazi Amerika szép és nagy. Amerika partjai között más nép lakik. Százhat-van milliós tömegének zöme bé-kés dolgozó, aki jót akar. Ezek éppen úgy elítélik Japán atom-bombázását, vagy a Bikini-szigeti hidrogénbomba kísérletet, mint mi. Ezek éppen úgy nem kíván-ják a harmadik világháborút, mint ahogy mi békésen akarunk élni, és békét akarunk másoknak is biztosítani. Az igazi Amerika szép, emberséges, haladó hagyó-mányok birtokosa, mely szabad-ságharcok, felszabadító háborúk szép emlékeit őrzi. Ennek az igazi Amerikának a büszké polgára a nagy író: Howard Fast és a nagy ígéretes: Paul Robe-son, akik a békéért velünk együtt munkálkodó és küzdő társainkkal együtt egyfelől büszkéek arra, hogy amerikaiak, másfelől szé-gyenkeznek emiatt.

Büszkéek és ugyanakkor szé-gyenkeznek, mert a szép hagyó-mányok, nagy előrehaladások igazi Amerikáját most elítáknai igyek-szik, veszedelmes útra akarja te-relni, a népek veszedelmévé akar-gy amerikaiak, másfelől szé-gyenkeznek emiatt.

Hogyan fogadtak bennünket Amerikában

Ennek a kettősségnek a jelei-vel találkoztunk lépten-nyomon augusztus tizedike és szeptember harmadika között, egész idő alatt mindig Amerika partjain tartózkodtunk. Szerelnék ezekből az élményekből ízelítést adni. Hogyan fogadtak bennünket Amerikában, hogyan fogadtak az igazi Ameri-ka és hogyan a hamis és milyenek láttuk mi közben az életet? Talán nem lesz érdekesség nél-kül, ha beszámoló a vámvizsgá-latról. Európa, Ázsia, Afrika or-szágai közül nem egyben jártam, egyik-másikban gyakran is. Bő-ven vannak tapasztalataim a vámvizsgálatok erkölcsstanára vonatkozólag. Ami velünk a new-yorki repülőterén történt, szá-momra is hihetetlen lenne, ha más beszélné róla és nem éltém volna át személyesen. Azon most ne csodálkozzunk, hogy mind az ötünk minden táskáját felnyitot-ták, beleértve természetesen az aktatáskákat is és minden ruha-darabot külön megnézték, mon-dom, ne csodálkozzunk most ezen, bár ezen is lenne mit csodálkoz-ni. Az igazi meglepetés azonban ott ért, amikor a vámőr a borot-vapamacsom nyelét próbálta csa-vargatni, vizsgálva, hogy a nye-lébe nem rejtettem-e valamit? Megvallom, máig sem tudom, hogy mit lehetett volna benne el-rejteni. De miután a borotvapa-macs nyelét nem nyit ki, a bor-rotvaszappant vette hasonló vizs-gálat alá a vámőr, s füléhez tar-tva megkopogtatta, figyelve, hogy nem üres-e belül. Ezután követ-kezett a mosdószappan, a borot-va és a borotvapengék tokjának hasonló vizsgálata. Mit lehet er-re mondani? Azt hiszem, csak annyit, hogy nagy félelem élhet ott, ahol négy püspök és egy teológiai tanár holniját a vám-

őrök így vizsgálják. Félnivaló csak a hamisságnak van, az igaz-ság nem fél.

Közvetlenül a vámvizsgálat után kezünkbe került két napi-lap. Mind a kettő velünk foglal-kozott. Az egyik angol nyelvű, a másik magyar. Az angol nyelvű arról írt, hogy nem kell az ame-rikai polgároknak tőlünk félnünk, mert a hatóságok gondoskodtak arról, hogy minden lépésünket titkosrendőrök figyeljék. A ma-gyar nyelvű amerikai lap elíté-lően idézi ugyanezt a cikket és azután biztatón hozzátesszi fe-lénk szölv: Jöjünk csak bá-tan, a politikai hatóságok gáncs-vetéseitől nem félve, mert Ame-rikában békeszerető emberek nagy tömegei várnak bennünket és szívükbe zárnak minket.

Kellemes benyomások...

New-Yorkba érkezünk meg, de New-Yorkban nem maradhat-tunk. Nem volt ugyan könnyű to-lóvábbutazásunkat biztosítani, mert a repülőterek alkalmazot-tainak egy része sztrájkolt és sok repülőjárat szünetelt, a kevés számban közlekedő gépek zsúfol-tak voltak, de — úgy látszik New-York közbiztonsága érdeké-ben — mégis sikerült a hatósá-goknak elrendezni, hogy ne le-gyen ürügyünk a New-Yorkban maradásra, és nyomban tovább-utazhassunk Chicagóba. De a ve-lünk való problémák ezzel sem rendeződtek. Chicagóban csak egy éjszakát tölthetünk, a kö-vetkező reggel már közölték a konferencia rendezőivel Washing-tonból, hogy vizumunk korláto-zása nem engedi meg tartózkodá-sunkat Chicagóban. Így jutottunk el Evanstonig. Mit felelt erre az Egyházak Világtanácsa? En tag-ja voltam a szociális kérdéseket vizsgáló bizottságnak, amely a nagygyűlés anyagát készítette elő és ez Chicagóban ülésezett. A Washingtonból érkezett üzenet azt is megtiltotta, hogy Evanston-ból ennek a bizottságnak az üle-seire Chicagóba bejárjak. Erre az Egyházak Világtanácsa vezetői úgy döntöttek, hogy áttesszük a nagygyűlést Evanstonba és ha én nem utazhatom Evanston-ból Chicagóba, a bizottság Chica-góban lakó tagjai utazzanak ki minden nap a velem való ülése-zés céljából Evanstonba.

Rólam többek között azt is ál-lították, hogy 1949 óta nem vég-zek egyházi funkciót. Általános-ságban azt mondták, hogy Ma-gyarországon csak három temp-lom van nyitva: a debreceni Nagytemplom, a budapesti Kál-vin téri és a gödöllői templom. Megvallom, hogy máig sem ér-tem, hogy harmadiknak miért éppen a gödöllői templomot vá-lasztották.

A konzul azzal búcsúzott tő-lem Budapesten, hogy a feltéte-lek ellenére kellemes benyomá-sokat szerez az ő hazájában. Megmondhatom, hogy valóban kellemes benyomásokat szerez-tem. Kellemeseket, mert meg-győződtem újra arról, hogy a béke ellen csak háborúsággal, erkölcsstelenül lehet küzdeni ve-reségre ítélt fegyverekkel, s a jó-akarátú emberek a békés meg-oldásokért küzdő serege Ameri-kában is — mint szerte az egész világon — nőttön nő. Kellemes benyomásokat szereztem, mert újra erősödött bennem a meg-győződés, hogy a béke fennmarad és tartós lesz.

Több, mint 20.000 ifjú választó először szavaz Hajdú-Biharban

Hajdú-Bihar megye városi és községi népfőnt-bizottságaiban lelkesen vesznek részt a fiatalok a november 28-i tanácsválasztá-sok előkészítésében. A megyében több mint 20.000 azoknak a fia-taloknak a száma, akik a mostani tanácsválasztásnál szavaznak először.

Minden községben a helyi népfőnt-bizottság és DISZ szervezetei baráti találkozóra hívja össze az ifjú választókat. Derecskén, Püspökkladányban, Hajdúhadházon és a megye több községében úttörők hívják meg ezekre a fiatalokat. Debrecenben, a biharkereszteszi, berettyóújfalui járásban és a me-gye több községében díszes meghívót készítenek: ezekre írják a most először szavazók nevét.

A baráti találkozókat kultúr-műsor követi.

Öntözési-ankét

A Micsurin Agrártudományi Egyesület debreceni csoportja a megyei tanács mezőgazdasági igazgatóságával karöltve szerdán, november 17-én a Mezőgazdasági Akadémia előadótermében (Bő-szorményi út 104) öntözési anké-tot rendez. Bevezető előadást „Hajdú-Bihar megyei öntözéses gazdálkodás helyzete és fejlesz-tési lehetőségei” címmel Dimény Imre elvtárs, a megyei tanács me-zőgazdasági igazgatója tart. A re-ferátumhoz dr. László István: „A monokultúras rizstermelés felszámolás”, Börcsök Emil: „Az öntö-zés és talajjavítás összefüggései”, Krebsz Mátyas: „Az öntözés fej-lesztésének néhány akadályai”, Kövendi István: „A talajjavítás és öntözés az évi tapasztalatai”, Pusztás Antal: „Az öntözéses mun-ka megszervezése a tsz-ekben”, Szakácsné, dr. Tápai Flóra: „A szakmai ismeretek jelentősége az öntözés fejlesztésében” című té-makörből szólnak hozzá.

Két új köztisztviselő készül el rövidesen Debrecenben

Debrecen középületeinek száma rövidesen két új jelentős létesít-ménnyel gazdagodik. Még ebben az évben mind a Hajdú-Bihar megyei Járványügyi és Kutató-állomást, mind a Tanítóképző In-tézetet átadják rendeltetésének. A 30 helyiségből álló Járvány-ügyi és Kutatóállomás építkezé-sénél már a belső vakolási és sze-reelési munkákat végzik a laborozó, illetve a budapesti és nyiregy-házi szerelő vállalatok dolgozói. A homlokzati rész teljesen elké-szült, úgyszintén a burkolási munkálatokkal is végeztek már. A dolgozók Szatmári László építésvezetővel az élen vállalták, hogy a kutatóállomást december 31-ig átadják rendeltetésének.

A Tanítóképző Intézetnél szin-tén az utánjavítási és parkettá-zást végzik már, a 61/1. Építő-ipari Vállalat dolgozói. A kor-szerű kétemeletes épületben 8 tan-terem, ezenkívül tornaterem, zeneterem stb. van. Az új létesít-mény, melynek átadására ez év-ben ugyancsak sor kerül, tovább növeli Debrecen iskolavárosi jel-legét. A jövő pedagógusai lel-nek itt barátságos otthonra.

Gerhard Schillert berlini egyetemi tanár előadása

A Magyar Történelmi Társulat keletmagyarországi csoportjának rendezésében a Kossuth Lajos Tudományegyetem történelmi in-tézetében dr. Gerhard Schillert, a berlini Humboldt egyetem pro-fesszora nagy sikerű előadást tar-tott „A paraszok helyzete és moz-galmai Németországban a XVII-XVIII. századfordulóján” címmel. A Magyar Történelmi Társulat keletmagyarországi csoportja ne-gyében Szabó Dezső professzor üdvözölte a berlini egyetem tanárát.

A debreceni sajtó évszázados története A HIRDETÉSI KÖZLÖNYTŐL — A NÉPLAPIG

Debrecenben a hírlapirodalom gyökerei mélyre nyúlnak: több mint százados multra tekint vissza a debreceni újságírás.

DEBRECEN-NYÁRADI ÉRTESETŐ.

1844. május 1-én a Debrecen-Nagyvárad Értésítő azonban hírlapjellegűnek is tekinthető, mert tulajdonképpen hírdetési közlöny volt. Erősen a vidéken az egyetlen magyar nyelvű hírlapi termék volt, a forradalom bukása utáni első hónapokban pedig egész Magyarországban az egyetlen magyar lap, aminek a megjelenését az elnyomó hatalom engedélyezte.

Debrecen első igazi politikai lapja az 1848. július 2-án megindult *Alföldi Hírlap* volt. Ez már

ALFÖLDI HIRLAP

a győztes forradalom által törvénybe iktatott sajtószabadság terméként látott napvilágot. Az akkori viszonyokhoz képest ügyesen szerkesztett lap határozott hatással volt nemcsak Debrecen, hanem az egész Tiszántúli közvéleménynek kialakítására. Utolsó száma 1849 augusztus 2-án, a debreceni csata napján jelent meg.

A kormány 1849 első napjaiban Debrecenbe tette át székhelyét, s a fővárossá lett vidéki központban a két helyi lapon kívül rövid néhány hónap alatt még hat lap jelent meg, mert a Pesten elnemult lapok is a forradalmi önérvényesítés új fővárosában keltek életre. Már 1849. január 14-én kiadták a *Közlöny-t*, a kormány hivatalos lapját. Majdnem egyidőben jelent meg Tánács Mihály közzétett forradalmi lapja, a *Munkások Újságja*. Hosszú élete azonban nem volt: három szám után a városi tanács a megjelenését megtiltotta, mivel Tánács a kézpénzügybiztosítást nem tette le, sőt a törvényt 500 pengőforint bírsággal sújtotta.

A párt harcok két legjellegzetesebb orgánuma februárban indult meg Debrecenben. A *Március Tiszántúli* a forradalmi demokraták harcias lapja volt. Ennek ellensúlyozására az előbb titkosan, majd nyíltan szervezkedő oppozitív párt élére hívta az Esti Lapok-at. A két kiegyenlítő lapban életre-halálra menő küzdelem folyt, a magyar hírlapírásban addig ismeretlen volt merész, szenvedélyes és kíméletlen modorban.

Középutat igyekezett elfoglalni Vas Gereben lapja, a *Népszava*, a mindössze hét számat élt Debreceni Lapok pedig Madarász József kiadásában a nyílt köztársaság pártiak hangadójaként jelentkezett.

A Bach-korszakban az elnyomó uralom a népeket politikai jogfosztottságban tartotta, a szellemi életet gúzsba kötötte. Így Debrecenben sem jelent meg lap egy évtizedig. Csak az abszolútizmus válságba kerülésekor, 1860. július 1-én indult meg újból lap, *Prépost István* szerkesztésében a *Debreceni Közölny*, de z 1861-ben megszűnt.

Még annak az évnek a telén megindult a *Hortobágy*, amely a nemzeti elnyomás újabb kísérlete korában és a kiegyezés megelőző mozgalmas időkben életképes tudott maradni, és egészen a kiegyezésig élt. Sárváry Elek szerkesztette, éppúgy, mint a kiegyezés kor megindult de csak két évig élt *Debreceni Lapok*-at.

A kiegyezés után, 1867-ben új életre kelt Debrecen első újságja, az *Alföldi Hírlap* is. Hetenként háromszor, majd kétszer jelent

meg, s egy évtizedig tartotta magát. 1869-ben a függetlenségi párt orgánumaként megindult a hetenként ötször megjelenő *Debrecen*, röviddel utána a tiszavirágéletű Deák-párti lap, a *Tiszavirág*, majd 1874-ben a konzervatív szabadelvű párt közlönyeként a *Debreceni Ellenőr*, amelyet közel másfél évtizedig az akkori idők népszerű novellistája, Vértési Arnold szerkesztett. Számos kitűnő újságíró dolgozott akkor Debrecenben, köztük a halhatatlanságba ívelő pályájuk kezdetén a magyar irodalomnak olyan klasszikusai, mint Ady Endre és Móricz Zsigmond, az országos nevű szerkesztők közül pedig Gáspár Imre és Móricz Pál. A *Debreceni Ellenőr* 1902-ben szűnt meg, a Debrecen egy évtizeddel később, utolsó szerkesztője Posch Dezső volt. Közben 1891-ben igen erős versenytársuk támadt a *Debreceni Hírlap*-ban, amit a költő Rudnyánszky Gyula, majd Ady Endre barátja, Sipos Béla szerkesztett. Ez 1904-ben szűnt meg, később 1911-ben hetféli lapként támasztotta fel Balassa Sándor és szerkesztette 1939-ig. Egy időben még másik két lap is élt Debrecenben, bár nem hosszú ideig: a kormánypárti *Szabadság* és a *Debreceni Friss Újság*.

DEBRECEN

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO

1921 márciusában a szabadkormányváltás, gömbösi orientációjú *Hajdúföld* ellensúlyozására megindították a legtitmista delutáni újságot, a *Tiszántúli Hírlap*-ot. A vállalat terjeszkedett és 1923-ban megjelentette a reggeli *Debrecen* c. napilapot is. Ez a Debreceni Újságra volt csapás, mert a frissebb versenytárs győzött: 1923-ban Than Gyula lapja kénytelen volt fuzionálni a *Hajdúföld*-del, amely azontúl *Debreceni Újság-Hajdúföld* címmel jelent meg.

Az 1930-as évek gazdasági válsága mélyreható változásokat idézett elő a debreceni sajtóban is. Megszűnt a *Tiszántúli Hírlap*, a *Debreceni Független Újság*-ot pedig a Magyar Általános Hitelbank felszámolta. A lap Thury Levente és az amerikai Borsy Kereskes György Imre és Fáy-Fischer Andor tulajdonába ment át. A segédszerkesztő, Béber László kivált és a független kisgazdapárt delutáni lapjának, a *Debreceni Polgár*-nak lett a szerkesztője; a lap később *Tiszántúli* címmel jelent meg. Az imperialista háború közlekedésével a politikai válság mindjobban kifeleződött, ami Debrecenben elsősorban várospolitikai elkerekedett harcokban nyilvánult meg. A *Debreceni Független Újság* mind erőteljesebb baloldali radikális irányzatú lett, főképpen attól kezdve, hogy 1934-ben Béber László ismét átvette az éjjeli szerkesztést. A lap nevét a kormány előbb *Tiszántúli Független Újság*-ra, majd *Tiszántúli*-ra változtatta. Ekkor már kifejezetten

DEBRECENI ÚJSÁG

a Debreceni Újság teremtette meg Debrecenben a modern riportást, nem egyszer a tömeglélek alantasabb ösztöneire építve s maga a szerkesztő-laptulajdonos írta bele végnélküli vadromantikus folytatásos regényeit.

A Debreceni Újság azonban nem sokáig tartotta ezt a monopolisztikus helyzetét, mert 1904-ben sokkal igényesebb szerkesztési elvekkel megindult a *Debreceni Független Újság*, amely ezután hosszú évtizedekig az intellektuális réteg lapja volt. Kitűnő újságírói gárdával rendelkezett, majd amikor dr. Hegedűs Lóránt került a lap élére, magával hozta a fejlett aradi újságírás stílusát és módszereit.

A két nagy lap mellett megjelent 1906-ban Székely Imre *Debreceni Reggeli Újság*-ja, majd ez pár év múlva megszűnt, a kiadótulajdonos megindította a *Hírlap* című delutáni lapot. Ez 1921-ig élt. Mindkét lap jellegzetesen szenczióhajhászó bulvárujság volt, sokszor egyenesen utasítási módon személyeskedő.

Sokkal magasabb színvonalra törekedett, csak rövid ideig élt *Debreceni Nagy Újság*, amelynek szerkesztőségében dolgozott Tóth Árpád, a kitűnő költő is.

Igy találta a háború a debreceni hírlapirodalmat. A kényszerű papírkorlátozás miatt a debreceni lapok csak kisebb terjedelemben jelentek meg. A sajtó a legszigorúbb ügyérsi és katonai cenzúra alatt állott, önálló hangja egyik lapnak sem lehetett.

Az októberi forradalom változatlanul hagyta a debreceni sajtót, a prietárdiktatúra azonban már jelentősen átforgatta. A *Debreceni Újság* átalakult *Népszava*-vá, Gáspár Endre, a jeles műfordító szerkesztésében, a *Független Újság*-ból lett a *Debreceni Vörös Újság*, a delutáni *Alföldi Hírlap* eredeti címén jelent meg. Ezeknek a lapoknak a jellege

azonban alig alakulhatott ki, mert a román imperialista hadsereg bevonulásával a *Debreceni Újság* és a *Debreceni Független Újság* visszakerült a kapitalista tulajdonosok kezébe, sőt új lapok is alakultak. A Baltázár Dezső püspök irányzatát képviselő *Egyeztetés* eleinte reggeli és delutáni kiadásban is megjelent. Később azonban mind több nehézséggel küzdött és 1923-ban meg is szűnt.

Az uralomra került ellenforradalom is egymásután jelentette meg a lapjait. A rövid ideig élt *Uj-Magyarország* és *Hajdúsági Virradat* után — mindkét újság erősen antiszemita volt — 1919 nyarán megindult a *Hajdúföld*, az ellenforradalom debreceni reprezentatív orgánuma.

1921 márciusában a szabadkormányváltás, gömbösi orientációjú *Hajdúföld* ellensúlyozására megindították a legtitmista delutáni újságot, a *Tiszántúli Hírlap*-ot. A vállalat terjeszkedett és 1923-ban megjelentette a reggeli *Debrecen* c. napilapot is. Ez a Debreceni Újságra volt csapás, mert a frissebb versenytárs győzött: 1923-ban Than Gyula lapja kénytelen volt fuzionálni a *Hajdúföld*-del, amely azontúl *Debreceni Újság-Hajdúföld* címmel jelent meg.

Az 1930-as évek gazdasági válsága mélyreható változásokat idézett elő a debreceni sajtóban is. Megszűnt a *Tiszántúli Hírlap*, a *Debreceni Független Újság*-ot pedig a Magyar Általános Hitelbank felszámolta. A lap Thury Levente és az amerikai Borsy Kereskes György Imre és Fáy-Fischer Andor tulajdonába ment át. A segédszerkesztő, Béber László kivált és a független kisgazdapárt delutáni lapjának, a *Debreceni Polgár*-nak lett a szerkesztője; a lap később *Tiszántúli* címmel jelent meg. Az imperialista háború közlekedésével a politikai válság mindjobban kifeleződött, ami Debrecenben elsősorban várospolitikai elkerekedett harcokban nyilvánult meg. A *Debreceni Független Újság* mind erőteljesebb baloldali radikális irányzatú lett, főképpen attól kezdve, hogy 1934-ben Béber László ismét átvette az éjjeli szerkesztést. A lap nevét a kormány előbb *Tiszántúli Független Újság*-ra, majd *Tiszántúli*-ra változtatta. Ekkor már kifejezetten

Déli Hírlap

háborúellenes és németellenes volt úgy, hogy 1942-ben a kormány megszerelte és megszüntette, illetve átalakította *Tiszántúli Déli Hírlap*-pá. Maradt tehát a *Debreceni Újság-Hajdúföld* féltelenül két reggeli lap. Közülük a *Debreceni Újság-Hajdúföld* féltelenül uszított, a Debrecen óvatkoskodott, mint mindig. A felszabadulás természetesen végleg elsodorította az előbbi, az utóbbi még tartotta magát a fordulat idejéig, amikor jelentősége már teljesen eltűnt, olvasóközönsége összezsugorodott és meg is szűnt.

1944. november 15-én az új nevezetes dátum a debreceni sajtó történetében: megjelent a legelső szabad politikai lap a *Néplap*, amely nyomban átvette Debrecen közéletének irányítását és ezt a szerepét ma is tartja.

A kormány megalakulásával itt jelent meg a hivatalos lap, a *Magyar Közölny* is, majd 1945 februárjában a kommunista sajtó után jelentkezett a szociáldemokraták *Tiszántúli Népszava*. Komoly súllyal azonban nem tudott szertenni és a fordulatok meg is szűnt. Ma tehát több, mint egy évszázaddal az első debreceni politikai lap megjelenése után a Néplap egyedül képviseli azokat a nagy hagyományokat, amiket az ez idő alatt kétszer is országos főváros volt Debrecen sajtója reprezentált.

ÖTVEN ÉV

a betűszekrény mellett

November 14-én delután a Fűvészkert-utcában, Dávidházi Kálmán könyvtárában nyomdászgyűlést tartottak Debrecenben. A gyűlés után a kommunisták a nyomdászokhoz fordultak. Lapot akarnak megjelentetni, ki vállalkozik munkára? Öten jelentkeztek s már haza sem mentek, hanem indultak egyenesen a Beke-féle nyomdába.

Az öt nyomdász között volt Ferenczi Péter elvtárs is, aki most, néhány hónapja ünnepelte munkásságának 50. évfordulóját. Ferenczi elvtárs már két éve nyugdíjban van, de akkor, tíz évvel ezelőtt nem kis feladatra vállalkozott.

A nyomdászoknak nem állt rendelkezésükre sorozódó gép, minden egyes betűt kézzel kellett kiszéni. A kéziratokat szétlambolták, hogy gyorsabban menjen a munka, hogy reggel megjelenhessen a lap.

Az öt nyomdász boldogan állt újra a betűszekrények elé, de nagyobb öröm volt az igazság szavait kiszéni, az igazság szavait hirdetni, útjára engedni. Újságírók és nyomdászok megfizetett erővel dolgoztak egész éjszaka. Hajnali háromra ütött az óra, amikor a két oldal betördelve, nyomtatáshoz készen állt. Akkor ott, abban a kis nyomdában nem volt rotációs gép, egy lposgép volt csupán — ezen kezdtek hozzá a nyomtatáshoz. A közös munka szép eredményt szült. Reggel 7 órára elkészült 3000 példány, a Néplap első, 1944. november 15-i számából.

„Da zradustvet Krasnaja Armija, kotoraja osvobodila nas” (Éljen a Vörös Hadsereg, amelyik felszabadított minket!) — hirdette az első oldalon a Néplap, a debreceni kommunista lapja. E mondatban tömörült az a végtelen nagy hála, amit egy szakadékból indult, de magas szirt felé törkővő nép érezhet felszabadítója iránt, az iránt a nép iránt, amelyek a sötét mélységből napfényt, virágzó mezők felé vezet.

Ezt a mondatot szedte ki először — a Néplap első számába — Ferenczi elvtárs. Másnap, amikor a lap útjára indult, emberek rohanták meg a Piac-, Csapó- és Kossuth-utcán az újságárusokat és szomjasan olvasták az első híreket.

Azóta tíz hosszú esztendő telt el. Holnap, e jubiláris napon, a Néplap megjelenésének tízéves évfordulóját ünnepeljük. Ott lesz az ünnepi között Ferenczi Péter elvtárs is, azokkal az elvtársakkal együtt, akik elősegítették a felszabadulás utáni első legális kommunista lap születését!

NÉMETHI EVA

„SZUTOR AMBRUS TÖRTÉNETE”

című cikk október 31-én jelent meg a Néplapban. Megírtuk, hogy Szutor Ambrust súlyosan elmarasztalta a bíróság, és embertelenül bántak el vele egyes bürokraták. Mint a cikkben is említettük, Csabai József elvtárs, a városi tanács vb. titkára megígérte — még a cikk megjelenése előtt — hogy Szutor Ambrust visszahelyezteti abba a tanyába, ahonnan kilakoltatták. A cikk megjelenése utáni napon — november 1-én telefonon felhívta szerkesztőségünket Csabai elvtárs, és értesített bennünket, hogy ígéretét teljesítette. Jóllesó halni, ha ígéreteket betartanak. Azznap tehát Szutor Ambrus visszakerült a tanyába és a 300 négyszögletes tanyakertet birtokába adták.

ben a városi tanács mezőgazdasági osztályának kellett volna a döntést meghozni.

Micsoda műhiba! Három tárgyaláson keresztül egy csomó jogszabály felsorolása mellett mégis dönt a járásbíró. Szelényi Dezső ügyvéd úr is, mikor pert indított Balogh András megbízásából, minden jogszabályt felsorolt, amellyel kismimmizhetik Szutor Ambrust, csak pont azt az egyet nem, ami ezt a kérdést az első szóra eldönthette volna.

Nagy szegény, hogy egy ügyvéd, aki több évtizedes gyakorlatú rendelkezik, se lát, se hall, illetéketlenül pert indít. Hogy Szelényi ügyvéd úr mennyire következetes, és hogy mennyire nem törődik azzal, hogy ebben az országban történt már egy s más néhány év óta, a fellebbviteli tárgyaláson is fent akarta tartani az állításait. Megbizottja által ki akarta csikarni a bíróságtól a járásbíró helytelen ítéletének meghagyását.

Ugy látszik, hogy azért mégsem lehet félrevezetni minden fórumot. Bizonyosság tehát, hogy itt sem az igazság vezette az ügyvédi gyakorlatot, csupán az anyagi rész, másszóval az ügyvédi költség és egyéb költségek megkaparintásáról volt szó. Azt javasoljuk Szelényi ügyvéd úrnak, hogy ezt Balogh Andrásal intézze el, s máskor körültekintőbben válasszon ügyeket, mert a jövőben is felemeljük szavunkat az igazságtalanság ellen!

(3)

TAPASZTALATOK — TANULSÁGOK — KÖVETKEZTETÉSEK

Három hónappal a kapunyitás után

Debrecen legfiatalabb üzemében

szakemberei

figyelemreméltó... az iparosítás... Szovjetunióban az iparosítás... Szovjetunióban az iparosítás...

ha azt mondják... is hasonló hely... akik a természet... akik a természet...

területén leg... technikai sema... ok módszere el... ndazoknak, akik... zen a téren is... kell folytatni és...

vanis nem ele... tézményes biz... rárszakembere... tiert van erre... fejlődése csak... zottsággal tud... any alapján ki... k sokáig, de... pi élet, akár a... ereknél foglal... vséges és hatá... es alkalomkor... ek és a nép jó... zszóval olyan... selekves lehe... ndnak élni;

egszerezni nem... en áll az, hogy... az alapot ad... a magunk gya... tapasztalatának... a vélemény és... gazdasági szak... viszonyába ke... gjai. Szükséges... gyenek szerve... rárszakembere... mert bizonyos... as gyarapodásá... vel jár.

ert, hogy ez a... kézzelfogható... hogy vagyunk... zettel sáfarko... és példaadó... en kell közde... nélküli nyugodt... védünk kell... személyes ér... szszefügg mező...

k is élvezik az... irányú társa... tséget, sőt kez... tségre? El... rárszakemberek... minden fóru... Másodszorban... ósággá valjék... Ma már sok... na, klubhelyi... sárban-vízben... mindannyiunk... gük, ahol egy... k, ahol például... sarkában dol... nóján tárgyal... tapasztalatukat... a közigazgatás... rárszakemberek... l. Ahová vend... daság ügye kö...

gyében az ag... Van! Az ag... ben az agrár... a maguk hasz... agrárszakem... fel, a párt és... itásával és er...

ivel foglalkoz... nem, ha az ér... phatnék.

ACSI JÁNOS

A Szovjetunióban az iparosítás... Szovjetunióban az iparosítás... Szovjetunióban az iparosítás...

Megértve az idők szavát

Pár hónappal ezelőtt Debrecenben a Vár utcai elhanyagolt... dülledező üzemből a Postakert... utóán felépített, korszerű üzem... be költözött a vállalat. Eg és... föld. Így lehetne jellemezni a... különbséget a két üzem között...

Nemrég felavatták az új üze... met. Elvtársak a szalagot, meg... nyomták a gombot és Debrecen... új, nagy teljesítményű élelm... iszeripari üzemmel lett gazda... gabb. Tehát a munka felét el... végezték. De mi van a másik fe... lével, a nehezebbel, az új kol... lektívával, amelyik ereje, tudá... sa legjavát adja?

A „Mike-ügy” napirenden

Takács elvtárs néhány hóna... pos igazgatói működése alatt... számtalan intézkedést tett a vál... lalat és legnagyobb üzeme, a... debreceni üzem fegyelmének... megszilárdítására. Az intézkedé... sek között volt jó is, volt rossz... is, de erről majd később.

kedik, ott mélyreható okai le... hetnek a hibáknak, nem lehet... csupán a „Mike-ügynek” tulajdo... nitani, mint azt Takács elvtárs... gondolja.

Mi is volt a „Mike-ügy”? Mike... József művezető műszakjában... pár héttel ezelőtt súlyos hiba törté... nt. A már levizsgált és szállítá... sra előkészített tejsze (a mű... szakiai véleménye szerint gon... datlanságból) szódásvíz folyt, a... mosás alatt álló egyik pasztörizá... gépből. A művezetőt elbocsájto... ták. Takács elvtárs röpgyűlést... hívott össze, szigorúan kikötve... hogy azon műszakiak nem vehet... nek részt. A röpgyűlésen aztán... elmondotta, hogy Mike a mult... ban Hunyadi-páncélos volt, hogy... feltételezhető az említett es... etben a szándékoság. Ez a „Mike-... ügy” rövid története. A műszaki... iak pedig megbántva érzik magukat. Ugy véljük, nem... bízik bennük az igazgató, mert a... röpgyűlésre sem engedte be őket...

Az asztalfiók-vizsgálat

Takács elvtárs tud a műszaki... iai hangulatáról, bár jóval ke... vesébbet tud, mint azt ő gondol... ja. De miért nem tud? Mert nem... kíváncsi a véleményükre. Ha ki... váncsi lett volna, meghívja őket a... röpgyűlésre, amit Mike eltávo... lításakor tartottak. Vagy ellen... ségnek tartja a többi műszaki... vezetőt is? A műszakiak joggal... gondolhatnak bármit, hiszen lát... ható jelei vannak a mellőzésük... nek. A szakma lebecsülését lát... ják abban is, hogy Mike helyére a... portást akarta az igazgató be... állítani, akinek semmi szakkép... zettsége nincs.

Takács elvtárs az irodai rend... megszilárdítása érdekében októ... ber 2-án „asztalfiók-vizsgálatot”... tartott a vállalat központjában... Napokkal előtte körlevélben ér... tetítette a vállalat adminisztrá... tív dolgozóit, hogy szombaton... délután a munkaidő lejártával... mindenki tartózkodjon az aszta... lalat mellett. Aki kiszállásra me... gyen, az tartozik a kulcsokat le... adni. A vizsgálat kb. másfél órán... át tartott. Hogy szükség van-e... ilyen katonai jellegű „fiókvizgá... ra”, azt lehetne vitatni. (Takács... elvtárs állítja, hogy szükség volt... rá.) De, hogy ezzel nem nő az... igazgató tekintélye, az vitathat... latlan. Megint a bizalom kérdése... vetődik fel. Nem arról van szó... hogy nem kell ellenőrizni az... ügyiratok intézését, hogy meg... lehet tenni az elintézetlen aktákat a... fiókokban, de mi szükség van... arra, hogy a horthysta hadsereg... koffervizsgáira emlékeztető mó... don (ahogy az üzemben beszélük... is) ellenőrizzük az ügyiratok el... intézését? Ugy véljük semmi!

Vagy talán megszilárdítja a fe... gyelmet, ha az ünnepi felvonulá... son részt nem vevőktől az igaz... gató megvonja az étkezési hoz... zájárulást, mint azt Takács elv... társ elrendelte? (Az EDOSZ te...

rületi bizottságnál múltott, hogy... nem hajtották végre. Nem szilár... dítja meg a fegyelmet, legfeljebb... növeli az igazgatótól való felel... müket.

Vagy talán az használ az igaz... gató tekintélyének, ha az üzem... udvarán vagonszámra felhalmo... zott szemet társadalmi munká... ban lapátoltatja el az iroda dol... gozóival és a műszakiakkal? Nem... egyszerűbb lenne a szén tervsz... erű tárolását és szállítását meg... szervezni? Az ilyen „társadal... mi” munkában nincs sok közszö... net, különösen akkor, ha ez nincs a... dolgozókkal megbeszélve, hanem... „el van rendelve”.

Lehetne még ilyen „apróságok... kat” felsorolni, amiket Takács... elvtárs a fegyelm megszilárdítá... s érdekében tett, de talán az edd... ig felsoroltakból is le lehet vonni... a következtetéseket.

Szállin elvtárs azt mondja a... gazdasági vezetők feladatáról... tartott egyik beszédében: „Ha... gyarigazgató vagy, avatkozz be... minden ügybe, hatolj be minden... be, semmit figyelmen kívül ne... hagyj, tanulj és mindig csak ta... nulj.” Ami a beavatkozás illeti... , nincs is semmi baj Takács elv... társnál. Mindenhol ott van, min... denbe beavatkozik, ahol úgy lát... ja, hogy szükség van rá. De a... tanítás második része alkalmazá... sánál baj van. Tanulni nemcsak a... szakkönyvekből, a főmérnöktől... kell, hanem a tömegektől is. Takács... elvtárs mégis csak egy ember... , ha mindjárt gyarigazgató is... „...egy ember — bár jelen... tül nagy lehet — ötarasoz ge... rendát egymaga nem emel fel... hát még egy házat, ötemeleteset. A... párt — az millióknak válla... váll feszül a vállhoz, mell szor... ul a mellre. A párttal palotákat... tornyozunk az ég boltjára egy... mást támogatva, fogva és emel... ve” — írja Majakovszkij a párt... ról.

Van üb. — vagy nincs?

A tömegektől pedig csak úgy... lehet tanulni, ha figyelmesen... meghallgatunk minden panaszt... sérelmet, ha igényeljük a töme... gek véleményét. A debreceni te... jüzem művezetői és dolgozói sze... retik a szakmájukat, szeretik az... új üzemet. Bár vannak még kez... deti hibák, talán az új berende... zés sem elég tökéletes, vagy még... nem ismerték ki megfelelően, de... állandóan javul a tejjüzemben... termelt tejtermékek minősége... Míg szeptemberben a gyártott... vejnak alig 60 százaléka, az ok... tóberinek már 97 százaléka volt... elsőosztályú. Mit mutat az, ha... nem az üzem szerzetét, hogy... Gombos Gergely vajköpülő, mi... után lejárt a munkaideje, a kapu... nál leblokkolta a „kártyáját” és... visszalopódzott dolgozni, bár... ezért nem fizettek neki túlórá... t, de nem akarta, hogy kárba me... nyjen a vajgyártásra előkészített... tejszín.

Az igazgató is, az üzem dolgo... zói is beszélgetnek arról, hogy... december 21 tiszteletére felajánlást... kellene tenni, de nincs, aki kéz... bevegye ezt a kezdeményezést. Az... üzemi bizottság van is, nincs... is, pedig a dolgozók panaszkodnak... a bérezésre is. Talán érdemes len... ne megvizsgálni, miért van olyan... nagyszámú munkásvándorlás... , miért cserélődnek állandóan a... munkások, jogosak-e a bérezés... körül panaszok.

Végezetül, de nem utolsó sor... ban, hadd legyen szó az üzem...

pártvezetőtől is. És itt megint... csak a bizalommal kezdjük. A bi... zalom jele, hogy az egész év... ben egyetlen tagjelöltet nem ve... teltek? A vezetőség szerint nincs a... dolgozók között senki, aki meg... érdemelné.

A pártvezetőség minden embe... rért, minden dolgozóért felelős... , felelős az igazgatóért is. Azért... is felelős, hogy Takács elvtárs a... szakmai képzésre való hivatko... zással nem hajlandó az idén részt... venni pártoktatásban. Megenged... heti-e ma egy üzemi igazgató... magának ezt a „luxust”, hogy... nem tanulmányozza az új szak... kasz politikájának elméleti kérdéseit? Annak az új szakasz... nak, amelyikben az emberekkel... is másképpen, nagyobb bizalom... mal, nagyobb szeretettel kell bá... nni, mint eddig? Ugy véljük, hogy... nem lehet „kihagyni ezt az évet”,... mint ahogy Takács elvtárs tervezi.

Nagyobb bizalomra van szükség

Az igazgató felelős azért, hogy... milyen üzemében a dolgozók han... gulata, munkaképe. Az igazgató... felelős a kollektíváért. Hisz úgy... egész a gyár, ha a korszerű üze... mben lelkes munkásgárda dolgozik... Felelős a párt előtt nemcsak az... üzem termeléséért, de a dolgozók... kért is. A pártvezetést viszont... felelős az igazgatóért. Mihály Ar... min elvtárs, a pártvezetést titkára... régi kommunista, régi munká... kása az üzemek, nagy segítségére... lehet az új igazgatónak az embe... rek megismerésében. Nagy segítsé... gere lehet, hogy közelebb kerüljön... az emberek szívéhez, lelke... zéhez. A párt, amit ebben az... üzemben a pártvezetést kommunis... tistái jelentenek, ledönti azt a... falat, amit Takács elvtárs jószá... ndékú, de sokszor helytelen intéz... kedéseivel emelt a dolgozók és... saját maga közé. Az éberség, a... mult rendszer kiszolgálóinak szem... mellartása, a körültekintés feltétlen... helyes és szükséges. He... lyes az is, hogy az üzemi tolvaj... jokat megbünteti, bíróság elé áll...ítja, de nem helyes az általános... bizalmatlanság, a titkolózás. A... lopásokat, a fegyelmegtlenlése... t az igazgató egyedül nem képes... megszüntetni, bármilyen erélyes... intézkedéseket fogantat is. Az... erős kéz, az erély csak akkor ér... valamit, ha egybeesik a becsüle... tes dolgozók véleményével és tá... mogatásával. Az üzem dolgozó... nak többsége pedig becsületes... alkikben bízni kell. Ugy kell bíz... ni, mint pártunk Központi Vezet... tősége bízik bennük: „Az öntu... datos dolgozó tömegekre támasz... kodva el fogjuk fojtani a nép el... lenségeinek minden kísérletét... hogy alattomos áskálódásaikkal... zavarják az új szakasz politikájá... nak megvalósítását. A munkások... parasztek, értelmiségiek öntuda... tos, fegyelmezett munkával, a termé... lés növelésével, a termelés... kenység fokozásával, a termékek... minőségének megjavításával, az... önköltség csökkentésével megte... mentik az életszínvonal további... emelésének feltételeit, biztosítják... a szocializmus győzelmét!”

Ilyen bizalomra, ilyen légtör... kialakítására van szükség az új... debreceni üzemben is. Az igazgató... a pártvezetést, az üzem becsüle... tes dolgozói is ezt akarják, csupa... n nagyobb összhangra, nagyobb bi... zalomra, a műszakiak nagyobb meg... becslésére van szükség. PALLÁS IMRE

Ötvenhárom új lakást adtak át rendeltetésének Debrecenben

Debrecenben nemrégiben a szö... vetkezeti lakóházépítés akciója... rán 17 családlház készült el a B... szörmenyi úton. A lakók októberben... beköltöztek a szép családlházakba... Az Április 4 útján 16 családlházat... építettek, ebből 7 házba szintén be... költöztek már a lakók, a többi is... elkészül ebben az évben.

A lakóházépítések során pénteken... és szombaton két bérházat adtak át... rendeltetésének. A Szabadság útján... a D-épületbe 43 lakó kezdte meg a... költözködést. Ebben a bérházban 41... lakás készszoa összkomfortos, 1—1... egyszobás és háromszobás. Üzemi... dolgozók, vasutasok, tanácsi dol... gozók, építőipari munkások, peda... gógusok és egy orvos kapott lakást... ebben a bérházban. Ugyancsak át... adták rendeltetésének a Hadházi út... cán épült tízlakásos bérházat is... Ezt a bérházat a tanács helyi erő... forrásaiól, saját kezdeményezésé... re létesítette. Négy kétszobás és hat... egyszobás lakásba költöztek az új... ház lakói, akik között három peda... gógus és egy orvos van.

Nagyobb bizalomra van szükség

Az igazgató felelős azért, hogy... milyen üzemében a dolgozók han... gulata, munkaképe. Az igazgató... felelős a kollektíváért. Hisz úgy... egész a gyár, ha a korszerű üze... mben lelkes munkásgárda dolgozik... Felelős a párt előtt nemcsak az... üzem termeléséért, de a dolgozók... kért is. A pártvezetést viszont... felelős az igazgatóért. Mihály Ar... min elvtárs, a pártvezetést titkára... régi kommunista, régi munká... kása az üzemek, nagy segítségére... lehet az új igazgatónak az embe... rek megismerésében. Nagy segítsé... gere lehet, hogy közelebb kerüljön... az emberek szívéhez, lelke... zéhez. A párt, amit ebben az... üzemben a pártvezetést kommunis... tistái jelentenek, ledönti azt a... falat, amit Takács elvtárs jószá... ndékú, de sokszor helytelen intéz... kedéseivel emelt a dolgozók és... saját maga közé. Az éberség, a... mult rendszer kiszolgálóinak szem... mellartása, a körültekintés feltétlen... helyes és szükséges. He... lyes az is, hogy az üzemi tolvaj... jokat megbünteti, bíróság elé áll...ítja, de nem helyes az általános... bizalmatlanság, a titkolózás. A... lopásokat, a fegyelmegtlenlése... t az igazgató egyedül nem képes... megszüntetni, bármilyen erélyes... intézkedéseket fogantat is. Az... erős kéz, az erély csak akkor ér... valamit, ha egybeesik a becsüle... tes dolgozók véleményével és tá... mogatásával. Az üzem dolgozók... nak többsége pedig becsületes... alkikben bízni kell. Ugy kell bíz... ni, mint pártunk Központi Vezet... tősége bízik bennük: „Az öntu... datos dolgozó tömegekre támasz... kodva el fogjuk fojtani a nép el... lenségeinek minden kísérletét... hogy alattomos áskálódásaikkal... zavarják az új szakasz politikájá... nak megvalósítását. A munkások... parasztek, értelmiségiek öntuda... tos, fegyelmezett munkával, a termé... lés növelésével, a termelés... kenység fokozásával, a termékek... minőségének megjavításával, az... önköltség csökkentésével megte... mentik az életszínvonal további... emelésének feltételeit, biztosítják... a szocializmus győzelmét!”

Lendületesen haladnak a szoboszlói gyógyfürdő alakítási munkálatai

A hajdúszoboszlói gyógyfürdő... illetve fedettfürdő korszerűsítési... munkálatai lendületes ütemben... folynak. Bíró Lajos és Sós Emil... műszaki vezetők irányításával... Szűcs János közműves brigádja... (Talarozó Vállalat) vállalta, hogy... a belső vakolási munkákat decem... ber 1 helyett már november 25-re... befejezi. A brigád vállalásával... megrövidíti az építkezés időtar... talmát. A megtakarítás értéke 2546... forint.

A hajdú-bihari MÉH vállalat átvévé... helyein több, mint háromezer mázsa... vas gyűlt össze

A vasbegyűjtési hónap első tíz... napján szép eredményeket értek el... Hajdú-Bihar megyében. A MÉH át... vevőhelyein — városokban és járá... si székhelyeken — 3027 mázsa vas... és 10 900 kőlo szinesfém gyűlt ösz... sze. A gyűjtésben az úttörők mu... tattak példát. Debrecenben a mű... helytelepi iskola úttörői 23 mázsa... a Béke utcai úttörők 22 mázsa, a... Fazekas Mihály Általános Iskola ta... nulói pedig 19 mázsa vasat adtak... le az átvévéhelyen. A hajdúböszö... rmenyi úttörők felfűvással fordultak... a megye általános iskoláisaiohoz... A hajdúböszörményiek azt vállalták... hogy a vasgyűjtési hónapban isko... lajuk 500 tanulója egyenként 10... kőlo vasat és félkőlo szinesfém... gyűjt. Ennek érdekében ma közö... sen, nagy gyűjtést végeznek Haj... dúböszörményben. De nemcsak eb... ben a hajdúisági városban, hanem... Hajdú-Bihar megye községeiben és... városaiban mintegy tízezer fiatal... gyűjti a vasat és a fémeket. A már... begyűjtött vasutadékokat útnak in... dították Debrecenből a diósgyőri... kohók felé.

Munkásszonyok a Dohányberváltó versenyének élén

Napról-napra nagyobb sikerek... születnek az életem címmel kifű... tetett Tiszántúli Dohányberváltó... Vállalatnál. Az üzem november... 12-ig esedékes tervét 139,3 száza... lékra teljesítette. A versenyben kü... lönösen a munkásszonyok ér... nek el kiemelkedő eredményeket... November 12-én Kristóf István... né és válogató brigádja. 1951... Radvány Istvánné és Ládázó... brigádja 210,3, a Béke Ládázó... brigád 139,6 százalékra teljesít... tette napi tervét. A dolgozók a szál... szállításonál bekövetkezett minőségi... romlást is a megengedett egy szá... zalékkal szemben 0,49 százalékra... csökkentették.

TAPASZTALATOK — TANULSÁGOK — KÖVETKEZTETÉSEK

Három hónappal a kapunyitás után

Debrecen legfiatalabb üzemében

A Szovjetunióban az iparosi-
tás éveiben egy nagy urali gyár
avatásán Kalinyin elvtárs mon-
dott beszédet. „Elvtársak! —
mondotta többek között. — Ez
a gyár úgy néz ki, mintha telje-
sen készen lenne. A beruházás
összes szabályai szerint készen
áll, a gépek működésre készen
állnak, a megnyitó ünnepség után
elvágyunk a szalagot, megnyomják
a gombokat, és a gyár működik.
De ez csak a munka fele. Hogy
mindenre képes, élő üzem legyen,
olyan kollektívát kell kialakítani,
amelyik ereje, tudása legjavát
adja, s ez sokkal nehezebb, mint
a gyárfalak felhúzósa, a gépek
beszerelése.” Hogy ez mennyire
igaz, a Tejjipari Vállalat új üze-
mének példája is bizonyítja.

„Megértve az idők szavát“

Pár hónappal ezelőtt Debrecenben a Vár utcai elhanyagolt, dűldező üzeméből a Postakerít utcai felépített, korszerű üzembe költözött a vállalat. Eg és föld. Így lehetne jellemezni a különbséget a két üzem között. A Vár utcán zeg-zugos udvarok, dűldező épületek, zsúfoltság, össze-visszaság. Az igazgató, Antalfi József nem tudott rendet tartani a vállalatnál, sem Debrecenben, sem a megyében. Eltűrt a rendtelenséget, a hanyagságot, a lopást, a lögést. A vállalatnál sokan dolgoztak és dolgoznak még ma is, akik — ahogy mondani szokás, — a múltban nem dolgoztak egy keszervet, nem volt kenyérük a munka. Ma viszont „megértve az idők szavát“, elhelyezkedtek, munkát vállaltak (a Tejjipari Vállalatnál elég szép számmal) és dolgoznak (főleg az irodában) úgy és annyit, ahogy azt fölük megkövetelik. Antalfi idejében nem nagyon követelték meg.

Nemrég felavatták az új üze-
met. Elvágták a szalagot, meg-
nyomták a gombokat és Debrecen
egy új, nagy teljesítményű élel-
miszeripari üzemmel lett gazda-
gabb. Tehát a munka felét el-
végezték. De mi van a másik fe-
lével, a nehezebbel, az új kol-
lektívával, „amelyik ereje, tudá-
sa legjavát adja?“

A vállalat élére új igazgató ke-
rült, Takács Imre elvtárs. Fia-
tal ember, tele ambícióval, hatá-
rozottsággal, lelkesedéssel, mun-
kaszeretettel. Mindene az üzem,
bár nem „tejszakember“, de ál-
talában ért a szocialista üzem
vezetéséhez, hiszen elvégezte a
Vörös Akadémiát. Most pedig ál-
landóan szakkönyveket bújj és a
vállalat főmérnökének segítségé-
vel napról napra jobban meg-
ismeri a tejszakma rejteit.

A „Mike-ügy“ napirenden

Takács elvtárs néhány hóna-
pos igazgatói működése alatt
számtalan intézkedést tett a vál-
alat és legnagyobb üzeme, a
debreceni üzem fegyelmeinek
megszilárdítására. Az intézkedé-
sek között volt jó is, volt rossz
is, de erről majd később.

Ilyen rövid és mondhatjuk Takács elvtársra nézve kedvező jel-
lenzés után azt hihetnénk, hogy
a vállalatnál úgy mennek a dol-
gok, mint a karikacsapás. Sajnos,
ez egyáltalán nem így van. Vegy-
yük az új debreceni üzem pél-
dáját. A műszakiak, a telepvető-
vel az élükön egy szálíg ott akar-
ják hagyni az üzemet. Ahogy
többben megfogalmazták közülük:
félünk itt maradni. Ahol egy
üzem műszaki gárdája így véle-

kedik, ott mélyreható okai le-
hetnek a hibáknak, nem lehet
csupán a „Mike-ügynek“ tulajdo-
nítani, mint azt Takács elvtárs
gondolja.

Mi is volt a „Mike-ügy“? Mike
József művezető műszakjában
pár héttel ezelőtt súlyos hiba tör-
lént. A már levizsgált és szállítá-
sra előkészített teje (a mű-
szakiak véleménye szerint gon-
datlanságból) szódavíz folyt, a
mosás alatt álló egyik pasztöröző
gépből. A művezető elbocsátott-
ták. Takács elvtárs röpgyűlést
hívott össze, szigorúan kikötve,
hogy azon műszakiak nem ve-
hetnek részt. A röpgyűlésen az-
tán elmondotta, hogy Mike a
múltban Hunyadi-páncélos volt,
hogy feltételezhető az említett
esetben a szándékosság. Ez a
„Mike-ügy“ rövid története. A
műszakiak pedig megbántva ér-
zik magukat. Ugy vélik, nem
bízik bennük az igazgató, mert
a röpgyűlésre sem engedte be
őket. Maga a telep vezetője, Ma-
jor Gyula egyenesen az élelmi-
szeripari minisztériumtól kérte
átvételét. Agh Ferenc talán
az üzem legfiatalabb szakembere.
Nemrég került az üzembe a há-
roméves tejjipari szakiskoláról.
Most azon tőri a fejét, hogyan
mehetne el olyan üzembe, ahol
bizalommal vannak iránta. Foly-
tassuk tovább a műszakiak véle-
ményét az igazgatóról? Szükség-
telen, hiszen mind ugyanazt
mondják: Nem bíznak bennünk,
nem látjuk itt biztosítottak a
jövőnkét.

Az asztalfiók-vizsgálat

Takács elvtárs tud a műsza-
kiak hangulatáról, bár jóval ke-
vesebbet tud, mint azt ő gondol-
ja. De miért nem tud? Mert nem
kíváncsi a véleményükre. Ha kí-
váncsi lett volna, meghívja őket
a röpgyűlésre, amit Mike eltávo-
lításakor tartottak. Vagy ellen-
ségeket tartja a többi műszaki
vezetőt is? A műszakiak joggal
gondolhatnak bármit, hiszen lát-
ható jelei vannak a mellőzéstük-
nek. A szakma lebecsülését lát-
ják abban is, hogy Mike helyére
a portást akarta az igazgató be-
állítani, akinek semmi szakkép-
zettsége nincs.

Takács elvtárs az irodai rend
megszilárdítása érdekében októ-
ber 2-án „asztalfiók-vizsgálatot“
tartott a vállalat központjában.
Napokkal előtte körlevélben ér-
tesítette a vállalat adminisztrá-
tív dolgozóit, hogy szombaton
delután a munkaidő lejártával
mindenki tartózkodjon az aszta-
lák mellett. Alki kiszállásra me-
gyen, az tartozik a kulcsokat le-
adni. A vizsgálat kb. másfél órán
át tartott. Hogy szükség van-e
ilyen katonai jellegű „fiókvizsgá-
ra“, azt lehetne vitatni. (Takács
elvtárs állítja, hogy szükség volt
rá.) De, hogy ezzel nem nő az
igazgató tekintélye, az vitathat-
atlan. Megint a bizalom kérdése
vetődik fel. Nem arról van szó,
hogy nem kell ellenőrizni az
ügyiratok intézését, hogy meg le-
het tűrni az elintézetlen aktákat
a fiókokban, de mi szükség van
arra, hogy a horthysta hadsereg
koffervizsgálóra emlékeztető mó-
don (ahogy az üzemben beszél-
ik) ellenőrizzük az ügyiratok el-
intézését? Ugy véljük semmi!

Vagy talán megszilárdítja a fe-
gyelmet, ha az ünnepi felvonulá-
son részt nem vevőktől az igaz-
gató megvonja az étkezési hoz-
zájárulást, mint azt Takács elv-
társ elrendelte? (Az ÉDOSZ te-

rületi bizottságán múltott, hogy
nem hajtották végre. Nem szilár-
dítja meg a fegyelmet, legfeljebb
növeli az igazgatótól való félel-
müket.

Vagy talán az használ az igaz-
gató tekintélyének, ha az üzem
udvarán vagonszámra felhalmo-
zott szemet társadalmi munká-
ban lapátoltatja el az iroda dol-
gozóival és a műszakiakkal? Nem
egyszerűbb lenne a szén ter-
verszerű tárolását és szállítását
megszervezni? Az ilyen „társadal-
mi“ munkában nincs sok kőszö-
net, különösen akkor, ha ez nincs
a dolgozókkal megbeszélve, ha-
nem „el van rendelve“.

Lehetne még ilyen „apróságok-
kal“ felsorolni, amiket Takács
elvtárs a fegyelme megszilárdí-
tása érdekében tett, de talán az
eddig felsoroltakból is le lehet
vonni a következtetéseket.

Sztálin elvtárs azt mondja a
gazdasági vezetők feladatáról
tartott egyik beszédében: „Ha
gyárigazgató vagy, avatkozz be
minden ügybe, hatolj be minden-
be, semmit figyelmen kívül ne
hagyj, tanulj és mindig csak ta-
nulj.“ Ami a beavatkozást illeti,
nincs is semmi baj Takács elv-
társnál. Mindenhol ott van, min-
denbe beavatkozik, ahol úgy lát-
ja, hogy szükség van rá. De a
tanítás második része alkalmazá-
sánál baj van. Tanulni nemcsak a
szakkönyvekből, a főmérnököktől
kell, hanem a tömegektől is. Takács
elvtárs mégis csak egy em-
ber, ha mindjárt gyárigazgató
is. „...egy ember — bár jelen-
tős nagy lehet — ótárazos ge-
rendát egymaga nem emel fel,
hát még egy házat, ötemeleteset.
A párt — az millióknak válla,
váll feszül a vállhoz, mell szor-
ul a mellre. A párttal palotákat
tornyozunk az ég boltjára egy-
mást támogatva, fogva és emel-
ve“ — írja Majakovszkij a párt-
ról.

Van üb. — vagy nincs?

A tömegektől pedig csak úgy
lehet tanulni, ha figyelmesen
meghallgatunk minden panaszt,
sérelmet, ha igényeljük a töme-
gek véleményét. A debreceni tej-
üzem művezetői és dolgozói sze-
retik a szakmájukat, szeretik az
új üzemet. Bár vannak még kez-
deti hibák, talán az új berende-
zés sem elég tökéletes, vagy még
nem ismerték ki megfelelően, de
állandóan javul a tejjüzemben
termelt tejtermékek minősége.
Míg szeptemberben a gyártott
vejnak alig 60 százaléka, az ok-
tóbernek már 97 százaléka volt
elsőosztályú. Mit mutat az, ha
nem az üzem szeretetét, hogy
Gombos Gergely vajköpülő, mi-
után lejárt a munkaideje, a kapu-
nál leblokkolta a „kártyáját“ és
visszalopódzott dolgozni, bár
ezért nem fizettek neki túlórá-
t, de nem akarta, hogy kárba men-
jen a vajgyártásra előkészített
tejszín.

Az igazgató is, az üzem dolgo-
zói is beszélgetnek arról, hogy de-
cember 21. tiszteletére felajánlást
kellene tenni, de nincs, aki kéz-
bevegye ezt a kezdeményezést.
Az üzemi bizottság van is, nincs
is, pedig a dolgozók panaszkodnak
a bérezésre is. Talán érdemes len-
ne megvizsgálni, miért van olyan
nagy számú munkásvándorlás,
miért cserélődnek állandóan a
munkások, jogosak-e a bérezés
körül panaszok.

Végezetül, de nem utolsó sor-
ban, hadd legyen szó az üzem

pártvezetéről is. És itt megint
csak a bizalommal kezdjük. A bi-
zalom jele az, hogy az egész év-
ben egyetlen tagjelöltet nem vet-
tek fel? A vezetőség szerint nincs
a dolgozók között senki, aki meg-
érdemelne.

A pártvezetőség minden embe-
rét, minden dolgozóért felelős,
felelős az igazgatóért is. Azért is
felelős, hogy Takács elvtárs a
szakmai képzésre való hivatko-
zással nem hajlandó az idén
részlet venni pártoktatásban. Meg-
engedheti-e ma egy üzemi igaz-
gató magának ezt a „luxust“,
hogy nem tanulmányozza az új
szakasz politikájának elméleti
kérdéseit? Annak az új szakasz-
nak, amelyikben az emberekkel
is másképpen, nagyobb bizalom-
mal, nagyobb szeretettel kell bán-
ni, mint eddig? Ugy véljük, hogy
nem lehet „kihagyni ezt az évet“,
mint ahogy Takács elvtárs ter-
vezi.

Nagyobb bizalomra van szükség

Az igazgató felelős azért, hogy
milyen üzemében a dolgozók han-
gulata, munkaképe. Az igazgató
felelős a kollektíváért. Hisz úgy
egész a gyár, ha a korszerű üze-
men lelkes munkásgárda dolgozik.
Felelős a párt előtt nemcsak az
üzem termeléséért, de a dolgozó-
kért is. A párt szervezet viszont
felelős az igazgatóért. Mihály Ar-
min elvtárs, a párt szervezet tit-
kára régi kommunista, régi mun-
kása az üzemnek, nagy segítségé-
re lehet az új igazgatónak az em-
berek megismerésében. Nagy se-
gítségére lehet, hogy közelebb ke-
rüljön az emberek szívéhez, lel-
kéhez. A párt, amit ebben az
üzemben a párt szervezet kommu-
nista jelöltek, ledönti azt a
falat, amit Takács elvtárs jószán-
dékú, de sokszor helytelen intéz-
kedéseivel emelt a dolgozók és
saját maga közé. Az éberség, a
múlt rendszer kiszolgálóinak
szemmel tartása, a körültekintés
feltétlen helyes és szükséges. He-
lyes az is, hogy az üzemi tolvaj-
okat megbünteti, bíróság elé ál-
lítja, de nem helyes az általános
bizalmatlanság, a titkolózás. A
lopásokat, a fegyelmezetlenséget
az igazgató egyedül nem képes
megszüntetni, bármilyen erélyes
intézkedéseket fogantat is. Az
erős kéz, az erély csak akkor ér
valamit, ha egybeesik a becsüle-
tes dolgozó véleményével és tá-
mogatásával. Az üzem dolgozó-
inak többsége pedig becsületes,
akkikben bízni kell. Ugy kell bi-
zni, mint pártunk Központi Veze-
tősége bíz bennük: „Az öntu-
datos dolgozó tömegekre támasz-
kodva el fogjuk fojtani a nép el-
tenségeinek minden kísérletét,
hogy alattomos áskálódásaikkal
zavarják az új szakasz politikájá-
nak megvalósítását. A munkások,
parasztok, értelmiségiek öntu-
datos, fegyelmezett munkával, a ter-
melés növelésével, a termelék-
kenység fokozásával, a termékek
minőségének megjavításával, az
önköltség csökkentésével megte-
remtik az életszínvonal további
emelésének feltételeit, biztosítják
a szocializmus győzelmét!“

Ilyen bizalomra, ilyen légkör-
kialakításra van szükség az új
debreceni üzemben is. Az igazgató,
a pártvezető, az üzem becsüle-
tes dolgozói is ezt akarják, csupán
nagyobb összhangra, nagyobb bi-
zalomra, a műszakiak nagyobb
megbecsülésére van szükség.
PALLÁS IMRE

Ötvenhárom új lakást adtak át rendeltetésének Debrecenben

Debrecenben nemrégiben a szó-
vetkezeti lakóházépítés akciója so-
rán 17 családiház készült el a Bő-
szörményi úton. A lakók októberben
beköltöztek a szép családiházakba.
Az Április 4. útján 16 családiház
építettek, ebből 7 házba szintén be-
költöztek már a lakók, a többi is
elkészül ebben az évben.
A lakóházépítések során pénteken
és szombaton két bérházat adtak át
rendeltetésének. A Szabadság útján
a D-épületbe 43 lakó kezdte meg a
költözködést. Ebben a bérházban 41
lakás készszoa összkomfortos, 1—1
egyszobás és háromszobás. Üzemi
dolgozók, vasutasok, tanácsai dol-
gozók, építőipari munkások, peda-
gógusok és egy orvos kapott lakást
ebben a bérházban. Ugyancsak át-
adták rendeltetésének a Hadházi ut-
cán épült fűlakásos bérházat is.
Ezt a bérházat a tanács helyi erő-
forrásaiból, saját kezdeményezésé-
re létesítette. Négy kétszobás és hat
egyszobás lakása költöztek az új
ház lakói, akik között három peda-
gógus és egy orvos van.
Ez évben még újabb bérházat ad-
nak át rendeltetésének Debrecen-
ben. Ebben a bérházban 65 lakás
készül. Ezenkívül átadják rendelté-
tésének a 132 fő részére épülő, új
munkásszállót is.

Lendületesen haladnak a szoboszlói gyógyfürdő alakítási munkálatai

A hajdúszoboszlói gyógyfürdő,
illetve fedettfürdő korszerűsítési
munkálatai lendületesen ütemben
folynak. Biró Lajos és Sós Emil
műszaki vezetők irányításával,
Szűcs János közműves brigádjá-
(Tatarozó Vállalat) vállalta, hogy
a belső vakolási munkákat decem-
ber 1. helyett már november 25-re
bejejezi. A brigád vállalatával
megrövidíti az építkezés időtartá-
mát. A megtakarítás értéke 2546
forint.

A hajdú-bihari MÉH vállalat átvé- helyein több, mint háromezer mázsa vas gyűlt össze

A vasbegyűjtési hónap első tíz
napján szép eredményeket ért el
Hajdú-Bihar megyében. A MÉH át-
vevőhelyein — városokban és járá-
si székhelyeken — 3027 mázsa vas
és 10.900 kiló szinesfém gyűlt össze.
A gyűjtésben az úttörők mu-
tattak példát. Debrecenben a mű-
helyi iskola úttörői 23 mázsa,
a Béke utcai úttörők 22 mázsa, a
Fazekas Mihály Általános Iskola ta-
nulói pedig 19 mázsa vasat adtak
le az átvevőhelyen. A hajdúszörmé-
nyei úttörők felhívással fordultak
a megye általános iskoláisaikhoz.
A hajdúszörményiek azt vállalták,
hogy a vasgyűjtési hónapban isko-
lájuk 500 tanulója egyenként 10
kiló vasat és félkiló szinesfém-
et gyűjt. Ennek érdekében ma köz-
sen, nagy gyűjtést végeznek Haj-
dúszörményben. De nemcsak eb-
ben a hajdúszörményben, hanem
Hajdú-Bihar megye közegeiben és
városaiban mintegy tízezer fiatal
gyűjti a vasat és a fémeket. A már
begyűjtött vasutaladékokat útnak in-
dították Debrecenből a diósgyőri
kocikák felé.

Munkásasszonyok a Dohánybevitő versenyének élen

Napról-napra nagyobb sikerek
születnek az élüzem címmel kifün-
tetett Tiszántúli Dohánybevitő
Vállalatnál. Az üzem november
12-ig esedékes tervét 139,3 száza-
lékra teljesítette. A versenyben kü-
lönösen a munkásasszonyok ér-
nek el kiemelkedő eredményeket.
November 12-én Kristóf István-
né és válogató Brigádjá 1951.
Radvány Istvánné és Ládázó
brigádjá 210,3, a Béke ládázó
brigád 139,6 százalékra teljesít-
tette napi tervét. A dolgozók a száll-
ításnál bekövetkezett minőség-
romlást is a megengedett egy szá-
zalekkel szemben 0,49 százalékra
csökkentették.

SZÉLJEGYZET

A közelmúltban két cikket is olvastam a Néplap hasábjain kultúrotthonaink-ról. Mindkettőt Boda elvtárs írta, és az említett cikkek olvasása közben őszintén örültem annak, hogy a kultúra ügyével törődők, akora megint szélesedett, hogy a régi baj — má mint a kultúrotthonok elhagyatottsága és élettelen-sége megint szóba került.

Mindkét cikk lényegében arról szól, hogy a derecskei és bősörményi kultúrotthon bármennyire is rendelkezik a személyi és tárgyi feltételekkel, valójában nem gyűjtömedencéje és szíve a falu és város kultúreletének. Ezek tények, amelyekkel szemben nem lehet vitározni. A tárgyi hűség kedvéért hadd tegyem hozzá, hogy az az élet, ami az említett kultúrotthonok falai között van — gondolok itt az előadásokra, vetítésekre, szakkörökre, könyvtárra — csak a lakosság kisebb részére terjeszti ki hatósugarát. A bálókra még csak eljár az ifjúság, sőt részt vesz a különféle kultúrcsoportok munkájában is, de a felnőtt lakosságot legfeljebb akkor lehet látni a kultúrotthonban, ha valamilyen városi együttes, vagy a debreceni színház művészei adnak műsort. Nem tudom, mivel töltik szabadidejüket és hogyan elégitik ki kulturálódási vágyukat, mert kuglizni vagy biliárdozni sincs lehetőség a legtöbb helyen. A népi szórakozásokat ezeket a nagyon közkezdvelt eszközöket szinte kiirtottuk az elmúlt években. Hajdúnánáson, Berettyóújfaluban 15—16 kuglipálya volt korábban, ma 1—2 van és hasonló, vagy rosszabb a helyzet a biliárdasztalok tekintetében. Szóval a cikkek feltárják a való helyzetet, mégsem tudtam megállapítani, hogy mi célból íródtak. Nem mutatnak utat. A múlt hibáiból fakadó bajokban való turkálás pedig nem hiszem, hogy előre lendítené az ügy szekejét. A figyelmeztetés, a hibák nyílt feltárása nagyon fontos, anélkül nincs komoly fejlődés. De nem elég csupán az adott állapot bemutatása, futó benyomások rögzítése, le kell szűrni valamilyen következtetést, vagy megállapítást, amiből javaslat születhet, különben a súlyos problémákat moccantó írás zsánerképpé szelidül és inkább szubjektív benyomások hangulatos, stílusos leírása marad.

Közutómású, hogy a szovjet falusi klubok mintájára hoztuk létre kultúrotthonainkat, mert a szükség parancsolta, hogy a lakosságnak teremtsük meg a művelődés lehetőségeit, ahol előadásokat hallgathat, filmvetítést láthat, táncolhat és gyülekezhet. A minta megválasztása és a célkitűzés vitathatatlanul helyes volt és az ma is!

Nálunk más volt a helyzet. Más elsősorban azért, mert a falusi élet berendezése, a munkakörülmények sokfélesége és nem utolsósorban a meglévő osztálytagozódás és az, hogy mezőgazdaságunk szerkezetileg nem egységes — más követelményeket állított elénk. De mi ezzel nem számoltunk, vagy nem eléggé. Egyre-másra épültek a kultúrotthonok egy felemás, bizonytalan alpra, de azzal az igénnyel, hogy az egész falu kulturálódásának középpontjai, mi több: otthonai legyenek. És többségükben nem lettek azzá.

Ez a hiba nem is jelentkezett volna olyan súlyos formában, ha legalább a létrehozást a tömegek ügyévé tudtuk volna tenni, hogy sajátjuknak érezzék a kultúrotthont. Sok szép példája volt kezdetben a dolgozók kezdeményezésének, ahogyan gyalognapszámmal, fuvarral, ki mivel — segíteti felépíteni a kultúra váráit. Ezekkel ma sincs különösebb baj, ez volt a járható út, azt is mondhatnám: *alap!* De ahelyett, hogy ezt a népi kezdeményezést fejlesztették volna tovább községről községre, valójában a beruházások hajszolása közben elsorvasztottuk. Hajszoltuk a keretszámokat, az előirányzatokat és tervszámokat, dohos istállókat és pocokfészkeket „alakítottunk át” párezer forintos költséggel kultúrotthonokká, nem néztük, hogy kell-e, vagy megfelel-e a falu igényeinek, csak egy volt a fontos: a *tervszám teljesítése!* Ráadásul ugyanezt tette a mozi is a magtárakkal és hadályokkal, majd nem birva szusszal az irramot — nem volt elegendő pénz vagy átalakítható épület, de szorította a mindenható tervszám — egyszerűen belebújt több helyen a már „átalakított” kultúrotthonba, így aztán a közös erőfeszítés nyomán megszülettek a beruházási tervszülöttek, a „Kultúrotthon-mozik”, amelyekben ugyan megjavultak a látási viszonyok, de nem lehetett többé bálit vagy színelőadást rendezni, s emiatt örökös torzalkodások melegágya lett. És a tömegek mindezt a távolból figyelték, mert nélkülük, sőt ellenükre történt a legtöbb esetben. Aztán kapkodtunk a fejünkhez, hogy nincs élet a kultúrotthonokban, hogy pasztyvák az emberek és nem kell nekik a „saját” kultúrotthonuk sem. Mindezt azért kellett elmondani, hogy teljes mélységében és kendőzetlenül láthassuk a problémát!

Mondhatná valaki, hogy persze utólag könnyű bölcsnek lenni és akadémikus vitát folytatni olyan dologról, amin már nem sokat segíthetünk. Az öncélú okoskodás nem is visz előre egy tapodtat sem. De ha azt kérdeznék, hogy mire kellett volna hát épülnie a mi kultúrotthonainknak, erre már tudnánk felelni. És hadd jelentsem ki a kételkedőkkel szemben, akik most

a hibák láttán attól sem riadnának vissza, hogy visszacsinalják óriási áldozattal, fizikailag és szellemi erőfeszítéssel létrehozott kultúrotthonainkat, hogy — *kultúrotthonokra szükség volt, van és lesz is!* Helyes volt és ma is az a célkitűzés, mely a szovjet falusi klubok mintájára akarja tartalommal, pezsgő élettel megtölteni ezeket az otthonokat. Ha az egyszerű elkövetett hibát ki akarjuk javítani, akkor ennek nem visszakanyarodás az útja a 48-as állapotokhoz, hanem az, hogy megkeressük azt a reális alapot, amit egyszer elmozdítottunk. Ez az alap két tényezőtől áll: a haladó hagyományokból és a tömegek valóságos, egyre növekvő kultúrtürelényéből.

Igaz, legyen ez önbírálat — a célkitűzés azonos volt Lengyelországban, Romániában és Bulgáriában is, ott mégsem követték el ezt a hibát, mint mi. Romániában — úgy tudom — természetesen felhasználták a szervezkedés régi egyházi hagyományait is. (Egyébként erre van példa Bulgáriában is, ahol a nemzeti írás egyházi ünnepeket tették meg állami, hivatalos ünneppé!) De a haladó hagyományok folytatásának legklasszikusabb példáját Bulgária szolgáltatja, amiből érdemes tanulni. Ott még az 1850-es években, a török elnyomás idején jöttek létre a népi olvasóköriek, mint a népi ellenállás forradalmi és érdekvédelmi szervezetei, vagyis — politikai szervek! (Az olvasóköri elnevezés ott is, nálunk is tulajdonképpen csak fedőnév volt, mely a kizsákmányolt tömegek fokozódó politikai tevékenységét takarta.) Ezekben a körökben nőtt fel Bulgária egész lakossága, itt szórakozott, művelődött és főként politizált fiatal és öreg egyaránt. Itt hirdették tanácsait az első bolgár szocialisták, majd később a kommunisták, sőt ezek a körök lettek a fasiszta előretörés éveiben a párt fedőszervei. Ezt az évszázados, forradalmi hagyományt — a népi olvasókörieket — fejlesztették tovább a felszabadulás után új tartalommal és célkitűzésekkel. Írások beszélnek róla, szentanuk mondják, hogy ezek a körök a bolgár falvak mai életének legjelentősebb fórumai és olyan súlyuk van a közéletben, hogy pl. nem lehet vezető olyan, aki nem tagja valamilyik körnek. Azt hiszem, a példa világosan mutatja, milyen alapokon nyugosznak a csitálisték és miért virágzik bennük a bolgár nemzeti kultúra ügye és miért ott élnek le munka utáni szabadidejüket a bolgár dolgozók. Nekünk is vannak ilyen hagyományaink. De mi ezeket sutbadobtuk.

Mi a köröket most kezdjük felédeszni, pedig ezelőtt is megvoltak és éltek a maguk sajátos életét. Eredetük 1848-ig nyúlik vissza és minden hibájuk, politikai félrecsúszásuk ellenére is rengeteg értékes, haladó hagyomány örökösei.

Szerintem a kultúrotthonok feladata továbbra is az, hogy adjanak teret — csak minél nagyobb teret az ifjúságnak. Működtessek kultúrcsoportjaikat és szakköreiket, tarissanak minél színvonalasabb előadásokat és gyarapítsák a könyvtárakat számát. Rendezzenek előadásokat, szórakoztató rendezvényeket, szedjék elő a tornából a bilárdasztalokat és építsék újra a kuglipályákat, küzdjék le a merev megkötöttségeket, a sablont és a hivatalos ízt, mely rákfenéje a kultúrotthonok életének. Forduljanak végre egész arccal a felnőtt lakosság felé! Adjanak helyet a néprönt-bizottságoknak és a köröknek, mint Nagyrábén. Ha a körök úgy kívánják, vigyenek filmet, hanglemezeket, kiállításokat, jó előadásokat a körökbe, de ne gyámkozzanak felettük és ne sértsék meg önállóságukat. Ne féljenek a kötetlenebb, szabádabb szervezeti formáktól, rendezvényektől, összejövetelektől, kezdeményezzenek bátran mindent, ami a dolgozókat érdekli és számukra hasznos, itt nincs recept, ehhez nem kell szempont vagy körlevél, csak életismeret és a dolgokban való elmélyültség. Ezen az alapon — a hagyományok alapján és a tömegek igényeinek sokoldalú kielégítésén keresztül — lehet fellendíteni kultúrotthonaink életét, megszüntetni a sivárságot és kongó ürességet. De tovább megyek!

Kultúrotthonaink vezetése tulajdonképpen az igazgató kezében van. Ez természetes is. De az igazgató mégis csak egy ember, segítségére van szüksége. Ezt a segítséget szolgálták volna a kultúrotthon-tanácsok — ha lennének. Papíron mindenütt megvan, de én még sehol nem találkoztam azzal, hogy egy gazdaságot odébb tett volna. Egyszerűen azért, mert fűgese-faléval volt csupán, kijelölt és nem választott. Ha feltételezzük, hogy ezekre a tanácsokra szükség van — mint ahogy van — akkor azokat meg kell választani. Küldjék a dolgozókat a kultúrotthonok élére azokat, akiket arra legalkalmasabbaknak találunk. Ervényszerűen ezáltal a kultúrotthonok egész további munkájában a néprönt-bizottságok befolyása, az az erő, mely a legszélesebb népi összefogás talaján bontakozik ki. És legyen ennek a kibontakozásnak egyik friss hajtása a kultúrotthonok sablontól mentes, az életbe mélyen beágyazott, tartalmas munkája azokkal és azokért, akik számára a tudás elsajátítása és a művelődés olyan életigény névé válik, mint a mindennapi kenyér.

TAAR FERENC

„A Fekete-tengertől a Pireneusokig” Soó Rezső kétszeres Kossuth-díjas előadása

A Bolgár Tudományos Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia közötti tudóscsere alkalmával Bulgáriában töltött négy hetet városunk kétszeres Kossuth-díjas akadémikusa, dr. Soó Rezső egyetemi tanár, ez év májusában és júniusában.

Bulgáriai tartózkodása során Soó akadémikus 15 növényteni kutató kiránduláson vett részt. Ezek során járt a Vitosa hegységben, a Bolosberdó középhegységben. Több kirándulást tett a Rila hegységben, ahol elsősorban Bulgária endemikus növényeit figyelte meg, mint pl. a Primula deorum-ot, az „Isto-

nek primulájá"-t, stb. Megmászta a Lenin-csúcsot, majd a Rhodopeban több jellegzetes bulgáriai növény termőhelyét kereste fel. A Balkán hegységben tett kutató útjai után ellátogatott a Fekete tenger partjára, majd a Kamesija folyó mentén, a Dikili-Tas nevű köerdőben és Dobrudzásában végzett kutatásokat.

November 15-én délután 5 órai kezdettel a Déri Múzeum előadótermében a TTIT „Debreceni tudósaink külföldi utazásai” c. előadásorozatának első előadásában számolt be bulgáriai útjáról Soó professzor az érdeklődőknek.

Hajdú-Biharban több községi tanács nem biztosított konyhakerti földet a falusi nevelőknek

Több mint ezeröttszáz nevelőt tanít Hajdú-Bihar megye községeiben és a falvakat övező tanya-vidéket. A leg több tanácsnál támogatásra talált a minisztertanácsnak az a határozata, hogy a falusi pedagógusoknál 1—2 holdas konyhakertet kell biztosítani. Józsián, Báránodon, Egyeken, Hajdúsáronban, Tiszagyulaházán, Nádudvaron, Kaban és a megyének még igen sok községében már október első napjában kijelölték azokat a földterületeket, amelyek a községben működő pedagógusok konyhakerti földje lesz. Derecskén 32 holdat igényeltek a nevelők a helyi tanástól, amely részükre 35 holdat biztosított. Tészláson, Mikepércsén minden nevelő 1—1 holdat kapott.

Több községben azonban nem mutatott kellő megértést a helyi tanács a pedagógusok anyagi helyzetének javítását szolgáló határozattal szemben. Nagylétán például amikor a nevelők igényüket bejelentették a községi tanácsnál, néhány nap múlva határozatot kaptak, hogy igényüket nem tudják teljesíteni. A megyei tanács oktatási osztálya megkereste a nagylétai írási tanácsot. A községi tanács határozatát megsemmisítették és minden nagylétai nevelőnek biztosítottak konyhakerti területet. Almosdon és Nyiracsádon sem kaptak a nevelők földet, Nyíradonyban pedig olyan távoli helyen adtak volna konyhakerti területet, hogy azt a nevelők nem fogadták el.

Bensőséges ünnepség a Dimitrov-utcai iskolában

Bensőséges keretek között találokotat a Görődölcsapágygya TMK üzemszerve és MDP alapszervezete patronált osztályuk, a Dimitrov utcai iskola IV. B. osztálya kis pajtáisaival. Ujjafestett, szép háziszóttal, magyaros tárgyakkal, függönnyel díszített osztályukban meglepő szeretettel köszöntöttek a vendégeket, Horváth Miklóst, Rozsos Ferencet, Seres Lajosné, Szabó Gábert, az igazgatót, a szülői munkaközösség nevében Weszpremy Zoltáné,

az osztály nevében Fűzes Gyuláné osztályvezető. Megköszönték a patronáló üzemszervez fíradhatatlan munkáját, az újjafestett szép termert. Ezután a szülők és a meglepő üzemszervez dolgozói együttesen meghallgattak egy földrajz órát. A boldogságtól kipirult kis pajtások élénk, ügyes feleleteikkel bizonyosságot tesznek arról, hogy a tanulásban nem a farszto munkát látják, hanem azt a szellemi tökélet, mely később dűsan fog kamatozni.

Vetőgép — vetés után, prés — szüret után

Szombaton reggel Debrecenben a Tóthfalu térségi mezőgazdasági szaktisztelőtől új vetőgépet, az üzletben pedig szőlőprést és zúzózt állítottak ki. Most küldték őket a gyárból. Igen hejyes, hogy küldték, mert nagyon sok mezőgazdasági gépre van szükség a megyében és egyre több kell, hogy lépést tudjunk tartani dolgozó parasztságunk termelési kedvével. De az már nem helyes, hogy most küldék, amikor már Hajdú-Bihar lényegében befejezte a vetést. Azt is tudják a szőlőnedvét felet a kedvelők széles táborában, hogy igen elmul már a szüret ideje, sőt néhány holdnak már a fenekére is néztek.

A késve érkező szállítmányok azt bizonyítják, hogy gyárunk bizony elkéslek — alaposan elkéslek. Vetés után küldték a vetőgépeket és szüret után a prést és zúzózt. Pedig nagyon kereste ezeket a gépeket a dolgozó parasztság, de nem kapta meg, amikor arra a legnagyobb szükség-s lett volna.

Azt is el kell mondani, hogy az idejében érkező gépekből sem azt a minőséget kapják mindig, amire szükség van a jó munkához. Az ezekre sok a panasz. Hajladosnak a keményebb földben, mintha az acélt csak hűből ismernek. Jogos a kérése a megye dolgozó parasztságának, hogy az öts ekékből küldjenek, mert azzal szeretnék dolgozni, de nem küldenek csak mutatónak. Igen kellene a négyes villa, a

burgonyás villa, a cukorrépakiel-emelő ásó, de hiába várják, nem kerül árusításra elegendő.

A földesi dolgozó parasztságnak jó a híre. Szeretnek jó munkát végezni, de nagy bosszúságuk, hogy olyan károk vannak a földben, rogyadoznak, mint a bádok. Az ilyen károkat csak a gyomok becsülik, mert nem irtják őket, — meghajlik előlük. Enyszóval van panasz elég és éppen ideje, hogy gyorsan orvosolják. ha azt akarják, hogy még sikeresebben haladjunk a júniusi úton.

A dolgozó parasztság egyre többet és jobbat akar termelni, — ehhez hozzá kell segíteni a jó szerszámok és gépek készítésével. Hajdú-Biharban szívesen vásárolják a mezőgazdasági kisgépeket a dolgozó parasztságtól. A földművelésszervezetek 1952-ben havonta még csak néhány eskét, boronát, vetőgépet árultak. Ez év január elsejétől november másodk hetéig a földművelésszervezetekben már 877 eke, 647 lokapa, 905 borona, 178 répvágó, 81 szecskavágó és sok sok más kisgép került árusításra.

Ezek a számok mindan szólni beszédesebben bizonyítják, hogy jó úton haladunk a mezőgazdasági termelés fejlesztése úton, de úgy, hogy még jobban tudjunk előre, ne megkésve, hanem idejében és jó minőségben kapja meg a falu mindazt, amire szüksége van.

(b. m.)

Bemutatjuk az NB II. válogatott—Felső Ausztria mérkőzés résztvevőit

Háromnegyed 2 órakor kezdődik a stadionban a nemzetközi mérkőzés

Ma délután a nagyerdői stadionban — igen hosszú idő után — ismét nemzetközi labdarugó mérkőzést láthat a közönség. Az NB II-ben szereplő csapatok legjobbjából összeállított válogatott Felső-Ausztria együttesével mérkőzik háromnegyed 2 órai kezdettel.

Bemutatjuk a nemzetközi összecsapás résztvevőit:

AZ NB II. VÁLOGATOTTJA

Veres János, 21 éves. Sajószentpéteren kezdte pályafutását, jelenleg a Debreceni Tiszti Klub játékosa. Kapus.

Orsz László, 25 éves. Az FTC volt az anyaejegyesülete. Jelenleg műszaki tisztviselő és a Kőbányai Dózsa játékosa. Jobbhátvéd.

Kóczián Miklós, 26 éves. Törökbalint volt az első klubja, onnan került a D. Lokomotívhoz. Műszaki rajzoló, az Ozdi Vasasban játszik. Középpályás.

Farkas László, 25 éves. Szintén az FTC-ben rugta először a labdát, Motorszerelő. A Kiszvárdi Dohánygyár az egyetese. Balhátvéd.

Pápai (Pleck) Róbert, 25 éves. A Váci Jutagár az anyaejegyesülete. Műszaki tisztviselő és a Kőbányai Dózsa labdarugója. Jobbhátvéd.

Kóczián János, 23 éves. A Budafoki MTE-ben játszott először nyilvános mérkőzést. Az Ozdi Vasasban szerepel, műszaki tisztviselő. Balfejedző.

Grozics József, 22 éves. A Pécsi Bányászban kezdte, ma is ott játszik. Géplakatossegéd. Jobbszélső.

Csurgó Miklós, 25 éves. A Goldberger volt első egyetese. Műszaki rajzoló az Ozdi Vasas játékosa. Jobbhátvéd.

Tiba Sándor, 27 éves. A Sárospataki Vasutas SC volt az anyaejegyesülete. Tanító. Az Ozdi Vasas — és az NB II. gólkörözdere. Középpályás.

Fekete II. István, 26 éves. A Miskolci VSC-ben játszott először, ott szerepel ma is. MÁV művezető. Bal-összekötő.

Szirmai István, 25 éves. Az Obudai III. ker. volt az első egyetese. Műszaki tisztviselő, a Csillaghegyi Vörös Lobogó játékosa. Balszélső.

Tartalékok:
Garamvölgyi Agoston, 26 éves. Első egyetese: Budafoki MTE. Honvéd hadnagy. Jelenleg a Szolnoki Légierőben játszik. Kapus.

Farsang Ferenc, 27 éves. Első egyetese: Szombathelyi AK. Főkönyvelő. A Tatabányai Bányászban játszik. Jobbhátvéd.

Szalai Lajos, 22 éves. Első egyetese: Bp. Előre. Tisztviselő. A Kecskeméti Honvéd játékosa. Fejedző.

Környei Ferenc, 22 éves. Első egyetese: Herminamezei AC. Főiskolai hallgató. A Bp. Haladás labdarugója. Csatár.

Milosovits László, 24 éves. Első egyetese: Csepeli Vasas. MAV tisztviselő. A Pécsi Lokomotív játékosa. Csatár.

Felső Ausztria válogatottja 21 fővel érkezett szombaton délebbre Debrecenbe. A csapat vezetője **Adolf Faderl**, az edző: **Hans Reinmann**. Az együttesrel érkezett a mérkőzés osztrák játékegységje is. **Ferdinand**

Marschall személyében, aki I. osztályú játékegység Ausztriában. A csapat az Arany Bikában fogyasztotta el az ebédet, majd délután kisebb pihenő után kimentek a nagyerdői stadionba, a mérkőzés színhelyére. Elragadtatással beszéltek az osztrák játékosok a nagyerdői stadionról és a szép erdei környezetről. Dicsérték a pálya tulaját is. A válogatottot ezeket mondotta Hans Reinmann edző:

— Felső-Ausztria válogatottját a linzi és linzkörnyéki csapatok legjobbjából állítottuk össze. Gondosan készültünk a debreceni találkozóra s főleg fiatal, jó munkabírási játékosok kaptak helyet a válogatottban. Legyen bármilyen eredmény, sport-szerű küzdelemre jöttünk az Önök városába.

Elmondta még, hogy Felső-Ausztria legutóbb, augusztusban Linzben játszott nemzetközi mérkőzést. Ekkor Abessziniá válogatottja látogatott el Ausztriába s barátságos mérkőzésen Felső-Ausztria 5-4 arányban győzött. Érdeklődéssel említtette, hogy a régi osztrák „Wundermannschaft” egyik játékosa most Afrikában edzősködik s az ő közreműködésével mentek az afrikai labdarugók Linzbe. A debreceni mérkőzésre kiálló osztrák válogatottban a legfiatalabb játékos 16 éves **Reiter** (balösszekötő), legidősebb a csapatkapitány: **Moschner** (jobbhátvéd) — 34 éves. A mai mérkőzésen egybeként — a két csapat vezetőinek megállapodása révén — kapust és egy mezőnyjátékost végig lehet cserélni, egy mezőnyjátékost pedig csak a 46. perctől. Felső-Ausztria válogatottja ebben az összeállításban lép pályára:

Lindenberg, 24 éves. A LASK csapatának játékosa. Kapus.

Moschner, 34 éves. Az Amateure játékosa. Jobbhátvéd.

Teinitzer, 28 éves. A linzi LASK játékosa. Középpályás.

Kötenstoffer, 27 éves. Az Amateure játékosa. Balhátvéd.

Weiss, 31 éves. A LASK igazoltja. Jobbhátvéd.

Praschak, 27 éves. A LASK játékosa. Balfejedző.

Gattenmayer, 24 éves. Az Enns játékosa. Jobbszélső.

Grasserbauer, 18 éves. Az I. osztályban szereplő Vorwarts játékosa. Jobbhátvéd.

Pruner, 28 éves. Az SV Gmunden játékosa. Középpályás.

Reiter, 16 éves. Egyaránt játszik a jobbszélsőtől posztján is. A Vorwart játékosa. Balösszekötő.

Zettl, 25 éves. Az Enns játékosa. Balszélső.

Az osztrák válogatott alábbi öt tartalékot hozta Debrecenbe: **Weikerschlager** (kapus), **Braschel** (hátvéd), **Antonitsch** (fejedző), **Freuinger** és **Maghördl** (csatár).

A Felső-Ausztria—NB II. válogatott mérkőzés 2-kor kezdődik. Játékegység vezető: **Marschall** (osztrák). Partjelző: **Köszter és Veress**. Előmérkőzés 1/4-kor: középszikolási labdarugóbajnokság döntője.

LÓRÁNT JÁTSZIK!

Az osztrákok ellen kiálló magyar válogatott labdarugócsapat összeállítását: **Grosics — Buzánszky, Lóránt, Lantos — Bozsik, Szojka — Sándor, Kocsis, Hidegkuti, Palotás, (Czibor), Fenyvesi.** Tartalék: **Oláh, Kárpáti, Koltás.**

MAGYARORSZAG B—AUSZTRIA B 3:1 (1:0)

Szombaton délután Bécsben 30.000 néző előtt játszották le a mérkőzést, amelyen nagyszámú magyar győzelem született. A magyar B-válogatott ebben az összeállításban játszott: **Geller — Kovács II., Börzsei, Dálnoki — Kovács I., Dékányi — Tóth II., Csordás, Virág, Szusza, Tóth M.** A 39. percben Csordás szerzi meg a vezetést. Szünet után a 32. percben Szusza eredményes, majd 39. percben Szuszát a 16-oson belül bukatták, a megítélt büntetőt Csordás értékesíti s egyben beállítja a végeredményt: 3:1. A magyar csapat legjobbjai: **Börzsei, Dálnoki, Kovács I., Csordás, Szusza és Tóth M.** A mérkőzést Dankó vezette.

A TOTÓEREDMÉNYEKET

ma este 6 óra tájban a Néplap Tóthfalussy tér 10. szám alatti szerkesztősége előtt közöljük.

DEBRECEN MAI SPÓRTMŰSORA

LABDARUGÁS. Nagyerdői stadion, háromnegyed 2: Magyarország NB II. — Felső-Ausztria. Nemzetközi mérkőzés. — 1/4 óra: Fazekas gimnázium — Gépipari technikum. Megyei középszikolási döntő. — **Előre pálya, 9 óra:** D. Előre — Hajdúszoboszló. — **Petőfi pálya, fél 9 óra:** D. Vasas — D. Dózsa, fél 11 óra: D. Petőfi — D. Kiszvárd. — **Kinizsi pálya fél 9 óra:** D. Vörös Meteor — D. Építők. Ifjúsági mérkőzések.

BIRKOZÁS. MSZT-székház, Vörös Hadsereg útja 45 10 óra: A Gördülőcsapágygyári Vasas I., II., III. osztályú minősítő kötöttfogású versenyek.

TEKE. Előre-pálya, 8 óra: Megyei egyéni bajnokság.

TORNA. Református gimnázium, 9 óra: A Postás országos férfi és női egyéni bajnoksága.

LEJÁTSZOTTAK A MEGYEI KÖZÉP-ISKOLAI LABDARUGÓ BAJNOKSÁG ELŐDÖNTŐIT

Tegnap délután játszották le Debrecenben a megyei középszikolási labdarugó bajnokság elődöntőit. Eredmények: **Fazekas gimnázium — Berettyóújfalui gimnázium 6:0, Gépipari technikum — Hajdúnánási gimnázium 2:0.** Az elődöntő eredményei alapján ma délután a stadionban az NB II—Felső-Ausztria mérkőzés előtt a Fazekas gimnázium — Gépipari technikum mérkőzés dönti el, melyik a legjobb középszikolási labdarugó csapat Hajdú-Bihar megyében.

ROVID SPÓRTHÍREK

Vendéglátó Vállalat — Arany Bika visszavágó labdarugó mérkőzést rendeznek hétfőn délután negyed 3-kor az Előre pályán. A **Hajdúszoboszlói Traktor** megövi a Tiszacsécsge ellen 3:1 arányban elvesztett mérkőzést. Az óvások: **Balogh János** jogtalan szerepeltetés. — **A berettyóújfalui járás** több községében rendeznek a közeljövőben sportkört esteket. December 12-én Sápón, 26-án Csökmön, január 9-én pedig Berettyóújfaluban jönnek össze a fiatalok, hogy hozzájáruljanak a falusi sportkör fejlődéséhez. — **Mai osztályozó mérkőzések:** Komádi Vörös Lobogó — Biharnagybajom, Biharkezes — Nádudvar, Tiszacsécsge — Kabal Melyfűró, Nyiradony — D. Tatarozó, Polgár — Hajdúszoboszlói Traktor.

Színházi műsor

Ma fél 4-kor és 8-kor kedden 7-kor Csárdáskirálynő. Szerdán 2-kor Gul Baba. Csütörtökön, pénteken és szombaton 7-kor Csárdáskirálynő.

Munkásokat keresnek

KOSARFONO szakmában jártas dolgozókat felvesszünk. Jelentkezés Kézműipari Házipari Szövetkezethei. Fűvészkeri utca 14. szám.

KÖMÜVESEKET, helybéli segédmunkásokat felvessz a Cementáruiipari Vállalat, Hámán Kató u. 3. sz. AH AUTÓKÖZLEKÉSEI Igazgatóság Debrecen, Simonffy utca 2. keres építésmérnököt, épületgépszemélnököt vagy technikusot, önálló beruházást előadót és közlekedési forgalmi szakmárettel rendelkező dolgozót. AH

GYALUS szakmunkást felvesszünk. Jelentkezés: **M. T. H. 109. Ipari Tanulmányozó Intézet osztagján MAV Járóműjavító telepen. AH** Jó kereseti lehetőséggel hájtóköcsisokat felvessz a Debreceni Elemi-szerkiskereskedelmi Vállalat Vörös Hadsereg útja 54. szám, földszint 10. szám. AH

KERESNÜK egy lopátkoló kovácsot, tiz ütéstűtőt és hat takarítót. Köztisztasági Vállalat, Vörös Hadsereg útja 43. AH

EGY szoba, konyhát cserélek nagyobb, Vörös Hadsereg útja 68. II. 5. FEHER mély gyermekkosci eladó, Luther u. 7. ELADÓ beköltözhető családi ház. Kétszer egy szoba, konyha, speiz, 300 négyzetgölgő gyümölcsös, Dícsőfű u. 15. 53 kldó alig használt kovácsu eladó, Vár u. 12. sz. BLCSERLEML Nyl u. 126. számú két szobából álló fél házamat. Bbból utcai egyszoba, konyha, speiz beköltözhető. EGY sötét, fényezett kombináltszekrény és egy hármas sötét teli szekrény eladó, Széchenyi u. 31. szám. PEJMOSSÓTAL, villany-szárító, ruhaszekrény, ágycak, éjjeliszekrény, zománctűzhely eladó, Rákóczi u. 5. BEKÖLTÖZHETŐ családi ház eladó, Nyulás, Versey u. 30. EGY szép világoskék mély gyermekkosci eladó, Bözsményi út 30. MANGALICA stüdk, ablakok eladó, Kender u. 5. sz. Sámsoni útból. 3 szobás ház 570 négyzetgölgő telekkel azonnal beköltözhető eladó, Hajdúszoboszló, Tokaji u. 17. ELADÓ 4 darab 500 négyzetgölgőes ház hely. Szotyri u. 6. sz. Erdéklődni Köntösgái sor 23.

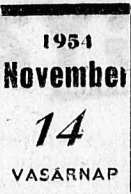
SÜRGÖSEN eladó egy családi ház 2 szoba, konyha, előszoba, speiz, pince, mellékhelyiség, Malvin u. 62. Szabadság-telep.

ELADÓ egy varázsszemes Philips rádió, Paacsirta u. 19.

N. S. U. 100-as kltűnő állapotban eladó, Dobozó u. 10. Oláh.

ANTIK fotelék, párnázott székek, kerekasztal eladó, 13 órától, Malvin u. 22. sz.

ELADÓ Csokonai utca 9. alatt egy kombinált szobabútor és egyéb bútorok, egy konyhaberendezés, egy erdélyi gyapjutakáró.

10 évvel ezelőtt, 1944-ben a Szovjet Hadsereg felszabadította: Nagykatá, Hevesvezekény, Pusztacsász, Szentmártonkátá, Tápócsáp, Uri, Péteri, Nagyhalom, Solt, Dunacgyháza helységeket.

65 évvel ezelőtt, 1889-ben született J. Nehru, indiai államférfi.

60 évvel ezelőtt, 1894-ben a Turbina, az első turbinagözös, megteszi próbautját a Tyne folyón.

4 évvel ezelőtt, 1950-ben halt meg Fleischmann Rudolf, a magyar nővényemelési úttörő kutatója.

VÁRHATÓ IDŐJÁRAS. Felhőátvonulások, néhány helyen, főleg északon, futó záporos. Reggel ködkepződés. Később élénkebb légáramlás. A homérséklet alig változik. Várható legalacsonyabb homérséklet 2—5, legmagasabb nappali homérséklet vasárnap 10—13 fok között. — A fűtés alapjául szolgáló várható középhomérséklet 4—9 fok között.

TAAR FERENC, a megyei tanács népművelési osztálya vezetője többetes tanulmányútra Romániába utazik.

A BUDAPESTI ÁLLATKERT vizilovainál februárban „családi esemény” várható. Az egyik anyaatallt ekkorra újabb csemetével gazdagítja a híres Jónás nemzetséget. Az állatok gondozó jelölőre felkészültek a nagy eseményre.

A BÉKE-VILÁGTANÁCS stockholmi ülésére utazó magyar küldöttségnek két debreceni tagja lesz: **Péter János** ref. püspök, a Béke-Világtanács tagja és **Földvári Aladár** Kossuth-díjas professzor.

KITÜNTETÉS. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából a munkaszorgalomban kifejtett tevékenység elismerésül Harastyak Józsefnek a Munka Vörös Zászló Erdemerdjébe kitüntetést adományozta.

FELHÍVÁS A SZABADEGYETEMRE BEIRATKOZOTTAKHOZ. A Szabadegyetem titkársága közli, hogy f. hó 15-én a zenei tagozat előadása kivételesen este fél 7 órakor kezdődik, tekintettel Szo professzor délután 5 órakor kezdődő előadására. A zenei tagozaton ez alkalommal dr. Hankiss János egytanart tart előadást Monteverdirol Monteverdi, Handel és még más szerzők műveiből Papp Arpádné zongorakísérettel Hankiss Ilona ad elő részleteket.

FELHÍVJUK MINDAZOKNAK figyelmét, akiknek a Köztisztasági Vállalat személtételepén sertésük van, három nap alatt jelenjenek meg a vállalat irodájában, Vörös Hadsereg útja 43 E—11-ig. Meg nem jelenés esetén kénytelenek leszünk a sertést a város istállóknak átadni. (X)

HIREK

TANCTANFOLYAMOK indultak a Munkaközösség Sas utcai tánciskolájában. Beiratkozni még 16-ig lehet. Minden vasárnap 6 órától ösztánc Schaff táncban. (X)

MŰSZERESZMŰHELYEMET ismét megnyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Karsal, Rákóczi u. 3. szám. udvarban. (X)

IPAROS NAGYGYŰLÉS 15-én, hétfőn este 6 órakor a Magyar-Szovjet Társaság Vörös Hadsereg útja 45. szám alatt. A nagygyűlés előadja Gervai Béla KIOSZ országos főtítkársz. A nagygyűlésre minden dolgozó kisparost meghívunk és elvárunk. (X)

Mozik műsora

VIG: Ma délelőtt 11 órakor 1.30 Ft-os helyárrakkal matiné előadást tart: Janika, délután háromnegyed 2, 4, 6 és 8 órakor: Pique dame. — Hétfőn háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Pique dame. — **BÉKE:** Ma délelőtt 11 órakor 1.30 Ft-os helyárral matiné előadást tart: Hősök tavasza, délután háromnegyed 2, 4, 6 és 8 órakor: Titokzatos hajóroncs. — Hétfőn délelőtt fél 10, fél 12 és fél 2 órakor: Titokzatos hajóroncs, délután háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Titokzatos hajóroncs. — **METEOR:** Ma délelőtt 10 órakor 1.30 Ft-os helyárrakkal matiné előadást tart: Janika, délután háromnegyed 3, 5 és egynekgyed 8 órakor: Pique dame. — Hétfőn háromnegyed 3, 5 és egynekgyed 8 órakor: Titokzatos hajóroncs. — **HIRADÓ:** Ma délelőtt 9 és 11 órakor 1.30 Ft-os helyárral külön előadást tart: Róma 11 óra, délután háromnegyed 2, 4, 6 és 8 órakor: Alami Áruház. — Hétfőn háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Mánás Miska. — **KOSSUTH:** Ma 3 és 5 órakor: Mánás Miska, fél 8 órakor: Pekete ház. — **KLINIKA:** Ma fél 3 és 5 órakor: Rágalom tüzeben, fél 8 órakor: Titokzatos hajóroncs. — Hétfőn fél 5 órakor: Rágalom tüzeben.

Népnevelő I. Rákosi-telep: Kegyeften tenger. — Népnevelő II. Wolffka-telep: Város a tengeren. Vidám vásár. — Népnevelő III. Nyulás: Mexikói lány. — Népnevelő IV. Repér: Kis partizánok, Kerekeselepp: Kivételes törvény. — Hétfőn: Tégláskert: Kis partizánok. — Népnevelő V. Csapókert III.: Város alatt.

NÉPLAP

A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Bihar megyei Pártbizottságának lapja

Szerkesztő: a szerkesztőbizottság

Felelős kiadó: **BARCZI GYULA**

Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalussy-tér 10. Telefon: 19-40, 19-41, 19-42. Szaharsáa lapnyomda Vállalat

Töltőtoll

szakszerű gyors javítása. Debreceni Finommechanikai Vállalat, Vörös Hadsereg útja 41.

Megnyílt

az Orvosi Műszer Fogászati cikkek és laboratóriumi felszerelések szaküzlete. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 79.

Margitszigeti Nagyszálló Budapest

az étteremben Berkes Bandi és népi zenekara játszik. Olcsó penzió rendszer. Szobafoglalás. — Telefon: 111—000.

IRODAGÉPEK, rádiók, villanyvasalók szakszerű, gyors javítása. Debreceni Finommechanikai Vállalat, Kossuth utca 7—9.

SÜRGÖSEN keresünk megvételre bármilyen nagyságú lakásokat, azonnali készpénz kártalanítás mellett. Debreceni Ingatlankezelő és Közvetítő Vállalat, Vörös Hadsereg útja 10. AH

KÉZMŰIPARI Szövetkezet Fűvészkeri utca 14. sz. mindenféle ruha, fehérnemű, munkaruhák, pufjak stb. javítását foltozást (lakosság és vállalatok fel) szakszerű és pontos időre való elkészítését vállalja.

PERZSASZÖNYEG, nyakendő, fehérnemű, ponyva és zakijavítást vállalunk. Házipari Szövetkezet, Kálvin tér 2. AH

FELHÍVJUK Debrecenből elköltözni vagy helyben hozzátartozóikkal összeköltözni szándékozókat, hogy megüresedő lakásaikat vállalatunknál kell eladásra felajánlani. A kártalanítási összeget azonnali készpénzben fizetjük Debreceni Ingatlankezelő és Közvetítő Vállalat, Vörös Hadsereg útja 10. AH

ELVESZTETTEM levéltárcám. Megtaláló pénzt megtarthatja, irataimat juttassa vissza, Szabadságtelep, Csáthy u. 51.

SÖTET, fényezett hátszobabútor, kombináltszekrény eladó, Vörös Hadsereg útja 28/a. I. em.

GUMICSZIMA, tornapinc, különleges krepptalpú cipők, zippzár javítás Orszárdi, Csapó u. 14.

ELADÓ 3 lóerős Ganz szivattyús öntöző benzines motor. Egyek, Baross út 18. sz.

EGY mahagóni fényezett háló eladó, Szepességi u. 12. IV. ajtó.

CSALADI házat felépítem vagy átalakítom, városi üres telekért, Virág u. 10. Dézsi.

CSEREFPALYVA, kandallók újak és használt eladók. Taizs, cserépkályhás-mester, Ispóthy tér 1.

ELADÓ 320 négyzetgölgő gyümölcsös, Homokkerti, Esze Tamás utca 21. Erdéklődni szemben vagy Teleki utca 13.